

Ankestyrelsens undersøgelse om

Samarbejdet mellem plejefamilier og kommuner

Delundersøgelse 3: Praksisundersøgelse om
anbragte børn og unge, der flytter fra en plejefamilie
til et nyt anbringelsessted
september 2014

Ankestyrelsen

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Forord	1
1 Sammenfatning	2
1.1 Samlet vurdering af afgørelserne	2
1.2 Vurdering af oplysningsgrundlaget	4
1.3 Samarbejdet mellem plejefamilien og kommunen	6
1.4 Sammenfattende konklusion	6
1.5 Opmærksomhedspunkter	7
2 Servicelovens krav ved valg og ændring af anbringelsessted	10
2.1 Valg af anbringelsessted	10
2.2 Lovkrav ved ændring af anbringelsessted	11
2.3 Klagemuligheder ved ændring af anbringelsessted	13
3 Revision af handleplan og inddragelse af plejefamilien	14
3.1 Revision af handleplanen	14
3.2 Beskrivelse af formål og mål i handleplanen	16
3.3 Høring og inddragelse af plejefamilie	19
3.4 Høring af andre inden afgørelsen om ændring af anbringelsessted	23
4 Børnesamtalen og inddragelse af barnet eller den unge og familien	25
4.1 Børnesamtalen	25
4.2 Inddragelse af barnet eller den unge og forældrene	29
5 Den børnesagkyndige vurdering	32
5.1 Oplysningsgrundlaget	32
5.2 Er plejefamiliens udtalelse tillagt vægt	34
5.3 Plejefamiliens inddragelse i sagsforløbet	35
5.4 Er barnets eller den unges tilknytning til plejefamilien tillagt vægt	35
5.5 Tilgodeser flytningen barnets eller den unges tarv	36
5.6 Børnesamtaler og inddragelse af barnet eller den unge	37
5.7 Inddragelse af forældrene	39
6 Samarbejde med og støtte til plejefamilien og barnet eller den unge	41
6.1 Samarbejdet mellem kommunen og plejefamilien	41
6.2 Støtte til barnet eller den unge	42
6.3 Støtte til plejefamilien	43
6.4 Kontakt mellem plejefamilie og barnet eller den unge efter flytningen	43
Bilag 1 Metode	47
Bilag 2 Beskrivelse af børn og unge, der flytter fra plejefamilie	49

Titel Praksisundersøgelse om anbragte børn og unge der flytter fra en plejefamilie til et nyt anbringelsessted

Udgiver Ankestyrelsen, september 2014

ISBN nr 978-87-7811-251-4

Layout Identitet & Design AS

Kontakt Ankestyrelsen
Teglholmsgade 3, 2450 København SV

Telefon 33 41 12 00

Hjemmeside www.ast.dk

E-mail ast@ast.dk

Forord

Med Barnets Reform fra 2011 blev det i serviceloven præciseret, at kommunerne, når de skal vælge anbringelsessted til et barn eller ung i forbindelse med en anbringelse uden for hjemmet skal vurdere, om anbringelse i en plejefamilie vil være mest hensigtsmæssig. Det har blandt andet betydet, at andelen af børn og unge, som anbringes i plejefamilie, har været stigende de seneste år. Det stiller krav til plejefamiliernes kompetencer samt til samarbejdet mellem plejefamilier og kommuner, som er vigtige forudsætninger for gode anbringelsesforløb.

På baggrund af det øgede politiske fokus og prioritering samt en række konkrete sager om kommuners beslutning om at ændre anbringelsessted for børn anbragt i plejefamilie bad den daværende social- og integrationsminister Ankestyrelsen om at gennemføre en undersøgelse af samarbejdsrelationen mellem plejefamilier og de kommunale myndigheder. Herunder at afdække, om der er samarbejdsvanskeligheder og eventuelle årsager hertil. Det var endvidere ønsket at få afdækket, hvordan samarbejdet påvirker beslutninger for det anbragte barn samt at fremhæve eksempler på det gode samarbejde.

Det samlede undersøgelsesarbejde består af fire delundersøgelser:

- Delundersøgelse 1: Kommunernes vurdering af samarbejdet med plejefamilier
- Delundersøgelse 2: Plejefamiliernes oplevelse af samarbejdet med kommunerne
- Delundersøgelse 3: Praksisundersøgelse om anbragte børn og unge der flytter fra en plejefamilie til et nyt anbringelsessted
- Delundersøgelse 4: Kortlægning af antal plejefamilier i Danmark

Undersøgelserne belyser samarbejdet mellem plejefamilier og kommuner fra forskellige vinkler, og rapporterne bør læses samlet for at få et samlet billede af alle aktørers holdninger til samarbejdet.

Denne praksisundersøgelse indeholder resultaterne af delundersøgelse 3. Formålet med praksisundersøgelsen er at vurdere, om afgørelser om ændring af anbringelsessted for børn og unge, der flytter fra en plejefamilie, træffes på et juridisk og socialfagligt korrekt grundlag.

1 Sammenfatning

Undersøgelsen indeholder Ankestyrelsens vurdering af kommunernes praksis, når de træffer afgørelse om, at et anbragt barn eller ung skal flytte fra en plejefamilie til et andet anbringelsessted. Endvidere er der foretaget en vurdering af samarbejdsrelationen mellem plejefamilien og kommunen.

20 kommuner er bedt om at indsende de nyeste sager, hvor det er besluttet at ændre anbringelsessted for et anbragt barn eller ung i en plejefamilie. Der er indsendt og vurderet i alt 57 afgørelser, som opfylder kriterierne¹. Sagerne omhandler alene situationer, hvor barnet eller den unge er flyttet fra plejefamilien til en anden plejefamilie, et opholdssted eller til en døgninstitution.

På landsplan er der de seneste to år truffet ca. 600 afgørelser om ændring af anbringelsessted for børn og unge anbragt i en plejefamilie². Årligt svarer det til, at ca. 4 procent af de børn og unge, som er anbragt i plejefamilie, oplever at skulle ændre anbringelsessted.

1.1 Samlet vurdering af afgørelserne

Det er i den enkelte sag vurderet, om sagen er behandlet i overensstemmelse med gældende lovgivning og praksis. Et udsnit af sagerne er ligeledes vurderet af Ankestyrelsens børnesagkyndige konsulenter med fokus på, om ændringen af anbringelsessted er sket til barnets bedste. Vurderingsgrundlaget har været de skriftlige sagsakter, som er indsendt af kommunen.

Samlet set vurderer Ankestyrelsen, at 35 af de 57 afgørelser om ændring af anbringelsessted, svarende til 61 procent, opfylder de lovgivningsmæssige krav. 39 procent af afgørelserne opfylder således ikke alle de lovgivningsmæssige krav, *se tabel 1.1*.

Tabel 1.1 Afgørelsernes korrekthed i forhold til regler og praksis

	Antal	Procent
Afgørelsen er behandlet i overensstemmelse med regler og praksis	35	61
Afgørelsen er ikke behandlet i overensstemmelse med regler og praksis	22	39
I alt	57	100

¹ Kommunerne blev bedt om at indsende fem sager hver – i alt 100 sager. En stor del af sagerne opfyldte ikke kriterierne og er dermed ikke indgået i undersøgelsen

² Ankestyrelsens anbringelsesstatistik – omfatter også ændring af anbringelsessted til efterskole eller eget værelse

Inden en kommune beslutter, at et anbragt barn eller ung skal skifte anbringelsessted, kan der være behov for en revision af barnets eller den unges handleplan. Det skal sikres, at der altid er overensstemmelse mellem handleplanen og den indsats, der aktuelt arbejdes med. Det er også et lovkrav, at der skal gennemføres en samtale med barnet eller den unge, samt at plejefamilien får lov at udtale sig inden kommunen træffer afgørelsen.

Udover om de lovgivningsmæssige krav er overholdt, har Ankestyrelsens vurderet, om kommunerne i de enkelte sager har haft et tilstrækkeligt oplysningsgrundlag til at træffe den givne afgørelse.

Den hyppigste mangel i de sager, som ikke overholder den gældende lovgivning, er, at der ikke er gennemført den lovpligtige børnesamtale, inden afgørelsen er truffet. Dette er tilfældet i 9 af de 22 sager. Enten er der ikke afholdt en egentlig børnesamtale eller også er den afholdt, efter afgørelsen er truffet, *se tabel 1.2*.

Tabel 1.2 Årsager til ikke korrekte afgørelser

	Antal sager med mang- ler	Andel i forhold til sager med mangler	Antal sager hvor eneste mangel
Handleplanen er ikke revideret, selvom den burde	6	27	4
Handleplanen opfylder ikke de indholdsmæssige krav	4	18	0
Der foreligger ikke en handleplan i sagen	1	5	0
Plejefamilien er ikke blevet hørt, inden der er truffet afgørelse	6	27	5
Der er ikke gennemført børnesamtale, den er ikke gennemført rettidigt, det er ikke vurderet om samtalen kan afholdes og/eller barnets holdning er ikke tilvejebragt på anden vis	9	41	3
Det fremgår klart af sagen, at der er gennemført børnesamtale, men der findes ikke et notat med gengivelse af samtalen og barnets eller den unges holdning er ikke tilvejebragt på anden vis	2	9	0
Sagen er ikke tilstrækkeligt oplyst	7	32	1
Antal sager med ikke korrekte afgørelser	22		13

I 6 sager har Ankestyrelsen vurderet, at handleplanen ikke er revideret i forbindelse med afgørelsen om ændring af anbringelsessted. I 6 sager har kommunen ikke indhentet den lovpligtige udtalelse fra plejefamilien, inden der blev truffet afgørelse om ændring af anbringelsessted.

Der er endvidere eksempler på sager, hvor oplysningsgrundlaget er så mangelfuldt, at afgørelsen vurderes ikke at være i overensstemmelse med lovgivningen.

Der kan være flere årsager til, at en sag er vurderet til ikke at være behandlet i overensstemmelse med regler og praksis. I 13 sager skyldes Ankestyrelsens vurdering, at et enkelt krav i lovgivningen ikke er overholdt. I de øvrige 9 sager er der flere mangler i sagsbehandlingen.

1.2 Vurdering af oplysningsgrundlaget

Ankestyrelsen har vurderet, at en sag ikke er i overensstemmelse med regler og praksis, hvis sagen kun er oplyst i ringe grad eller slet ikke, idet de manglende oplysninger har været væsentlige for at kunne træffe afgørelsen om flytning af barnet eller den unge.

Oplysningsgrundlaget omfatter oplysninger om barnet eller den unge, forældrene og plejefamilien, som belyser, om betingelserne for at træffe afgørelse om ændring af anbringelsessted er opfyldt.

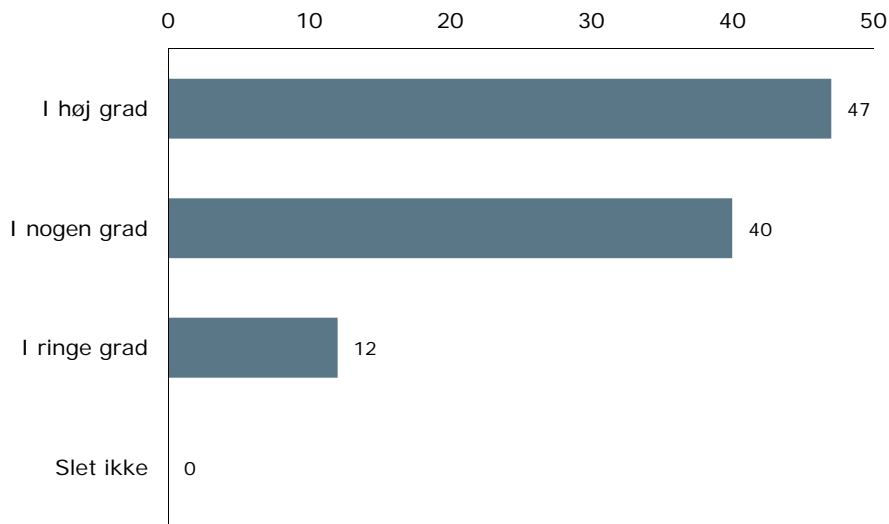
I oplysningsgrundlaget indgår oplysninger om barnets eller den unges forhold og trivsel fra for eksempel sundhedsplejerske, institutioner, skole, PPR, hospital, læge, eventuelle tidligere foranstaltninger, og oplysninger om familie og netværk. Oplysninger om for eksempel forældrenes (manglende) samarbejde og undersøgelse/udredning af barnet eller den unge kan også være væsentlige oplysninger til brug for vurderingen af sagen.

Undersøgelsen viser, at 87 procent af sagerne enten er oplyst i høj grad eller i nogen grad. Det betyder, at der ikke mangler nogen oplysninger eller kun mangler enkelte oplysninger. 12 procent af sagerne er oplyst i ringe grad, hvilket betyder, at væsentlige oplysninger mangler, se figur 1.1.

l
i
s
l
l
l
v
i
l
l
e
l
l
l
g
l
i
e
e
l
s
i
e
l
e
l
l
s
l
s
l
l
e
l
e
l
l
e
l
l
s
l
l
l
e
l
l
e
l
l
l
e
l
l
e

I de sager, hvor oplysningsgrundlaget er vurderet mangelfuldt, skyldes det formentligt, at kommunerne ikke har sendt alle sagens akter til Ankestyrelsen. Ankestyrelsen har vurderet sagen på det fremsendte skriftlige grundlag.

1.3 Samarbejdet mellem plejefamilien og kommunen

Et særligt tema i undersøgelsen har været at undersøge, hvorvidt samarbejdet mellem kommune og plejefamilien har været præget af konflikter. Herunder om det har været i sådan en grad, at det har haft indflydelse på beslutningen om, at barnet eller den unge skal flytte fra plejefamilien.

Undersøgelsen viser, at der ikke har været et konfliktfyldt samarbejde mellem kommunen og plejefamilien i de sager, som er vurderet. Ankestyrelsen har alene vurderet på baggrund af barnets eller den unges sag og har ikke haft adgang til plejefamiliernes personalesag.

I ca. 40 procent af sagerne fremgår det, at det er plejefamilien, som har opsagt plejekontrakten, og at dette har været årsag til, at kommunen har truffet afgørelse om valg af nyt anbringelsessted.

I knap 20 procent af sagerne, fremgår det, at plejefamilien har bedt om støtte under anbringelsesforløbet.

1.4 Sammenfattende konklusion

Undersøgelsen viser, at kommunerne i størstedelen af sagerne overholder de lovgivningsmæssige krav, når de træffer afgørelse om at ændre anbringelsessted for børn og unge, der er anbragt i plejefamilie. Der er ligeledes, ud fra en børnesagkyndig vurdering,

i størstedelen af sagerne, sket en relevant flytning, som tilgodeser barnets eller den unges tarv.

Resultaterne i undersøgelsen skal ses i lyset af, at plejefamilierne i en stor del af de undersøgte sager selv har opsagt plejekontrakten. Nogle af sagerne er endvidere karakteriseret ved, at den situation, som har været udslagsgivende for flytningen, er opstået med kort varsel. I ca. halvdelen af sagerne har barnet eller den unge været anbragt hos plejefamilien i mellem 0 og 2 år. I de resterende sager har barnet eller den unge boet hos plejefamilien i mere end to år inden flytningen. Aldersfordelingen viser, at 60 procent af børnene var over 11 år ved flytningen.

Det er Ankestyrelsens vurdering, at nogle af flytningerne sandsynligvis kunne være undgået, hvis der fra starten af anbringelsen var foretaget det rette match mellem plejefamilie og plejebarn. I nogle sager er barnet eller den unge udredt for sent i forløbet eller slet ikke udredt, hvor de burde have været det.

At flere end halvdelen af børnene eller de unge er flyttet fra plejefamilien til en institution eller et opholdssted, kan ses som udtryk for, at børnene eller de unge har haft et behandlingsbehov, som plejefamilien ikke har kunnet imødekomme.

Der er ligeledes eksempler på sager, hvor der er gået for lang tid, før kommunen har reageret på plejefamiliens tilkendegivelser om tiltagende vanskeligheder hos barnet eller den unge.

1.5 Opmærksomhedspunkter

På baggrund af undersøgelsens samlede resultat kan Ankestyrelsen pege på en række opmærksomhedspunkter, som kommunerne skal have fokus på, når de træffer afgørelse om at ændre anbringelsessted for børn og unge.

Handleplaner

- Kommunerne skal fortsat have fokus på opfølgning og revision af handleplanerne, så der er overensstemmelse mellem handleplanen og den indsats, der aktuelt arbejdes med.

Børnesamtale

- Kommunerne skal fortsat have fokus på at afholde en egentlig børnesamtale, før der træffes afgørelse i sagen, for at få kendskab til barnets eller den unges holdning samt for at sikre, at denne kan indgå i overvejelserne i sagen. Det vil blandt andet sige, at der ved samtalen skal tales om den påtænkte flytning og at barnets eller den unges holdning til flytningen skal beskrives.
- Kommunerne skal ligeledes sikre, at barnet eller den unge løbende inddrages i sagsforløbet.

- Kommunerne skal sikre, at der i sagen er dokumentation for, at der har været afholdt børnesamtale, og at barnets eller den unges holdning til sagen er beskrevet.
- Hvis det vurderes, at der ikke skal afholdes børnesamtale, skal kommunen begrunde og beskrive denne vurdering i sagen, så det kan ses, hvorfor samtalen ikke er afholdt.

Høring og inddragelse af plejefamilien

- Kommunerne skal fortsat have fokus på, at plejefamilien, der har det daglige kendskab til barnets eller den unges trivsel, høres og inddrages i sagsforløbet, og at plejefamiliens holdning, også hvis denne kun er indhentet mundtligt, er beskrevet i sagen.

Ud fra både den juridiske og børnesagkyndige vurdering kan der i øvrigt peges på:

- At kommunen sikrer sig et bredt, professionelt og fagligt grundlag for at træffe den bedst mulige beslutning om anbringelse/flytning, så den matcher barnets eller den unges behov aktuelt og på længere sigt. Dette uanset om der kan være hastende og akutte forhold på tidspunktet for anbringelsen/flytning.
- At kommunen ved børnesamtale og inddragelse af barnet eller den unge ikke blot indhenter barnets udsagn og holdning, men også foretager en faglig vurdering af, hvad der er til barnet bedste – uanset om dette umiddelbart strider mod barnets eller den unges udsagn.
- At kommunen ved flytning af anbragte børn overvejer, om kontakt og tilknytning til tidligere plejefamilie skal bevares. Selv når der har været problematiske elementer i relationen, og barnet eller den unge måske åbenlyst ønsker at fraflytte familien eller plejefamilien ikke længere magter opgaven, kan det ofte være afgørende for barnets eller den unges identitet, at man sikrer mulighed for, at kontakten i et eller andet omfang vedligeholdes.
- At kommunen er opmærksom på vigtigheden af supervision til plejefamilien og helhedsorienterede handleplaner for barnet/den unge.

1.1 Undersøgelsens opbygning

Kapitel 2 beskriver de lovkrav, som fremgår af serviceloven om valg af anbringelsessted og om ændring af anbringelsessted. I **kapitel 3** uddybes Ankestyrelsens vurdering af de indhentede sager i forhold til lovkrav om revision af handleplan og den lovpligtige udtalelse, som skal indhentes inden, der træffes afgørelse om ændring af anbringelsessted. Vurdering af om reglerne om børnesamtalen er overholdt, gennemgås i **kapitel 4**. De børnesagkyndige konsulenters vurderinger er uddybet i **kapitel 5**.

Et særligt tema i undersøgelsen er at undersøge, hvorvidt konflikter har præget samarbejdet mellem plejefamilien og kommunen inden, der blev truffet afgørelse om ændring af anbringelsessted. Dette beskrives i **kapitel 6**.

Ankestyrelsens vurderinger understøttes af eksempler fra sagerne. Nogle eksempler er beskrevet flere gange.

2 Servicelovens krav ved valg og ændring af anbringelsessted

Dette kapitel gennemgår servicelovens krav, når kommunerne skal træffe afgørelse om valg af anbringelsessted til børn og unge, der anbringes uden for hjemmet, samt lovens krav i forbindelse med afgørelse om ændring af anbringelsessted. Kapitlet refererer til Serviceloven samt vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier.

2.1 Valg af anbringelsessted

Når det er besluttet at anbringe et barn eller en ung uden for hjemmet, skal kommunen træffe afgørelse om valg af anbringelsessted, så det er i overensstemmelse med handleplanen. Det er beskrevet i servicelovens § 68 b, stk. 1.

Dette indebærer, at der ud fra det beskrevne formål og de konkrete mål med anbringelsen skal vælges et anbringelsessted, der kan bidrage til, at disse mål opnås. Formålet med anbringelsen og de konkrete mål for anbringelsen skal således være styrende for valget af anbringelsessted.

Derfor er det centralt, at barnets eller den unges forhold er grundigt undersøgt, og at målene med anbringelsen er klart beskrevet i handleplanen. Når det indledende arbejde er gjort grundigt, har kommunen et godt udgangspunkt for at identificere egnede anbringelsessteder, som kommunen har mulighed for at indgå en dialog med. På den måde sikres det, at kommunen, samt anbringelsesstedet, der har et medansvar for at sikre, at det modtager børn og unge, som det er egnet til at hjælpe, fra starten får valgt det rigtige anbringelsessted.

Det er vigtigt for kontinuiteten i barnets eller den unges liv, at der fra starten vælges det rigtige anbringelsessted, således at barnet eller den unge i videst muligt omfang kan undgå de brud og belastninger, som ændringer af anbringelsesstedet vil indebære.

Kommunen skal vælge anbringelsessted ud fra en konkret vurdering af stedets egnethed til at imødekomme barnets eller den unges behov for støtte. I den forbindelse skal kommunen vurdere anbringelsesstedets mulighed for at tilbyde nære og stabile omsorgsrelationer. Af servicelovens § 68 b, stk. 2, fremgår det således, at børn og unge skal anbringes i en plejefamilie, en kommunal plejefamilie eller i en netværksplejefamilie, hvis det konkret vurderes at være hensigtsmæssigt af hensyn til barnets eller den unges behov. Bestemmelsen ændrer dog ikke ved, at kommunen ved valg af anbringelsessted altid skal vælge det anbringelsessted, som bedst kan imødekomme barnets eller den unges behov.

Bestemmelsen har i stedet til formål at præcisere, at børns og unges behov for et trygt omsorgsmiljø, der tilbyder nære og kontinuerlige relationer til voksne, skal indgå i kom-

munens valg af anbringelsessted. Servicelovens § 68 b, stk. 2 har således til hensigt at sikre, at børn og unge bliver anbragt hos en plejefamilie i de tilfælde, hvor det vurderes at være mest hensigtsmæssigt at give dem mulighed for at profitere af de mere familiære rammer, som denne anbringelsesform indebærer. Det betyder, at det i hvert enkelt tilfælde konkret skal overvejes, om det vil være mest hensigtsmæssigt for barnet eller den unge at blive anbragt hos en plejefamilie, og at der, hvis det vurderes hensigtsmæssigt, herefter skal vælges en plejefamilieanbringelse.

Det skal understreges, at ikke alle børn og unges behov alene vil kunne varetages af en plejefamilie. Nogle grupper af børn og unge har et behandlingsbehov, der tilsiger, at de ved anbringelse i en plejefamilie sideløbende bør modtage støtte og behandling, jf. servicelovens § 52, stk. 3.

Anbringelsen i en plejefamilie skal i sådanne tilfælde derfor ses som et supplement til en professionel indsats. For eksempel kan et barn eller en ung være anbragt i en plejefamilie sideløbende med, at det modtager behandling på en specialiseret institution.

I andre tilfælde vil barnet eller den unge derimod have et støttebehov, der tilsiger, at der i stedet må ske anbringelse på en specialiseret døgninstitution eller et opholdssted.

2.2 Lovkrav ved ændring af anbringelsessted

2.2.1 Samtykke til ændring af anbringelsessted

En ændring af barnets eller den unges anbringelsessted kan opleves som en meget indgribende afgørelse for forældrene og barnet eller den unge. Derfor kræver en ændring af anbringelsessted som udgangspunkt samtykke fra forældremyndighedsindehaver og den unge, der er fyldt 15 år. Dette fremgår af servicelovens § 69, stk. 2. Det gælder, uanset om anbringelsen af barnet eller den unge uden for hjemmet er iværksat med eller uden samtykke. Hvis forældrene har fælles forældremyndighed, skal begge give samtykke, uanset om de bor sammen eller ej.

I de tilfælde, hvor der ikke kan opnås samtykke, forudsætter en ændring af anbringelsesstedet som hovedregel, at der træffes (fornyet) afgørelse i børn og unge-udvalget om, at betingelserne for anbringelse uden for hjemmet uden samtykke efter servicelovens § 58 er opfyldt. Dette fremgår af servicelovens § 69, stk. 3. Flytningen kan i disse tilfælde ikke iværksættes, før børn og unge-udvalgets afgørelse foreligger. Hvis behovet for flytning er så akut, at det ikke kan afvente behandling i børn og unge-udvalget, vil en afgørelse kunne træffes som en foreløbig afgørelse efter reglerne herom.

Når børn og unge-udvalget har truffet afgørelse, træffer kommunen afgørelse om valg af anbringelsessted efter servicelovens § 68 b.

Hvis anbringelsen er sket uden samtykke efter servicelovens § 58, kan forældremyndighedsindehaver og den unge, der er fyldt 15 år, dog give samtykke til, at der ikke skal

træffes en fornyet afgørelse efter servicelovens § 58. Dette fremgår af servicelovens § 69, stk. 4.

2.2.2 Ændring af anbringelsessted, der skyldes udefra kommende begivenheder

Reglerne i servicelovens § 69, stk. 2-4 finder kun anvendelse på de egentlige flyttesituationer, hvor ændringen af anbringelsesstedet er bestemt af det formål, der søges opnået ved anbringelsen. Bestemmelserne omfatter ikke de flytninger, der er nødvendige som følge af udefrakommende begivenheder, som for eksempel lukning af opholdsstedet eller plejefamiliens ophør som plejefamilie, herunder ophør i forhold til barnet eller den unge. I de tilfælde skal kommunen træffe afgørelse om valg af nyt anbringelsessted efter servicelovens § 68 b.

Det er ikke et lovkrav, at sagen forelægges for børn og unge-udvalget, selvom der ikke er samtykke til flytningen, når flytningen skyldes udefra kommende omstændigheder.

I denne praksisundersøgelsen indgår sager, hvor årsagen til flytningen af barnet eller den unge er plejefamiliens ophør, herunder opsigelse af plejekontrakten i forhold til barnet eller den unge. Baggrunden for flytningen af barnet eller den unge har således ikke været kommunens afgørelse, men skyldes derimod plejefamiliens ophør/opsigelse, og kommunens fornyede afgørelse om valg af anbringelsessted til barnet eller den unge i den anledning.

Da der ved undersøgelsen er fokus på plejefamilier og samarbejdet mellem plejefamilier og kommuner, er begge afgørelsestyper - ændring af anbringelsessted og valg af fornyet anbringelsessted - vurderet.

2.2.3 Ankestyrelsens vurdering af samtykke i sagerne

I langt størstedelen af de sager, som indgår i undersøgelsen, har forældremyndighedsindehaver givet samtykke til ændring af barnets eller den unges anbringelsessted. Dette er tilfældet både i sager, hvor kommunen har besluttet, at barnet eller den unge skal flyttes, og i de sager hvor kommunen har truffet fornyet afgørelse om valg af anbringelsessted efter ophør af plejeforholdet. I tre sager, hvor der skulle foreligge samtykke, mangler dette fra mindst en forældremyndighedsindehaver. Alle unge i undersøgelsen, der er fyldt 15 år, har samtykket til flytningen.

Der er ikke i loven krav om, at et samtykke skal indhentes skriftligt eller på en særlig blanket. I flere af de sager, der indgår i undersøgelsen, fremgår det kun indirekte, at samtykke er indhentet eller givet. Selvom det ikke direkte fremgår af akterne, at parterne har givet samtykke til flytningen, har Ankestyrelsen vurderet, at dette er tilfældet, hvis det fremgår af sagens akter, at forældremyndighedsindehaver og den unge, der er fyldt 15 år, er indforstået med eller positivt indstillet over for en påtænkt flytning.

Manglende samtykke har således ikke været en problemstilling i de sager, der er indgået i denne undersøgelse. Det bemærkes i den forbindelse, at anbringelserne i de målte sager hovedsagelig har været frivillige, og at dette måske kan være årsagen til det høje antal sager, hvor der er samtykke fra alle sagens parter til flytning af barnet eller den unge.

I ét tilfælde har sagen været forelagt for børn og unge-udvalget, mens Ankestyrelsen i 2 sager har vurderet, at sagen burde have været forelagt udvalget.

I det ene af de tilfælde, hvor sagen burde have været forelagt for børn og unge-udvalget, flyttes et barn på 7 år til en døgninstitution. Der er fælles forældremyndighed, men der foreligger ikke samtykke fra moderen. I den anden af sagerne flyttes en 15 årig pige til en anden plejefamilie, efter at hun er stukket af fra den oprindelige plejefamilie, uden at det er lykkedes for kommunen at få moderens samtykke til flytningen.

2.3 Klagemuligheder ved ændring af anbringelsessted

Forældremyndighedsindehaver og barnet eller den unge, der er fyldt 12 år, kan klage over kommunens afgørelse om valg af anbringelsessted efter servicelovens § 68 b, stk. 1, og kommunens afgørelse om ændring af anbringelsessted efter servicelovens § 69, stk. 1 til Ankestyrelsen, Aalborg.

Hvis et anbringelsessted ophører, giver dette ikke i sig selv en klageret. Ophøret vil medføre, at kommunen skal træffe ny afgørelse om valg af anbringelsessted, se servicelovens § 68 b, stk. 1, og denne afgørelse kan påklages til Ankestyrelsen, Aalborg.

I de tilfælde, hvor børn og unge-udvalget har truffet (fornyet) afgørelse om anbringelse uden for hjemmet efter servicelovens § 58, som følge af en eller flere parters manglende samtykke til ændring af barnets eller den unges anbringelsessted, kan udvalgets afgørelse påklages til Ankestyrelsen, København.

3 Revision af handleplan og inddragelse af plejefamilien

3.1 Revision af handleplanen

Det fremgår af servicelovens § 70, stk. 1, at kommunen senest 3 måneder efter en anbringelse af et barn eller en ung og efterfølgende med 6 måneders mellemrum, skal vurdere, om indsatsen skal ændres, og om handleplanen skal revideres. Kommunen er dog forpligtet til at foretage den opfølgning, der er nødvendig i den enkelte sag, det vil sige eventuelt foretage en hyppigere opfølgning.

Ved afgørelse om ændring af anbringelsessted og flytning af barnet eller den unge kan der være behov for en revision af handleplanen, hvis der for eksempel er sket ændringer i barnets eller den unges behov eller udvikling, og der derfor skal ske ændringer i den støtte, der er iværksat over for barnet eller den unge. Det skal sikres, at der altid er overensstemmelse mellem handleplanen og den indsats, der aktuelt arbejdes med.

Hvis ændring af anbringelsessted sker på baggrund af udefra kommende omstændigheder, og der således ikke er tale om en egentlig flytning – og der ikke i øvrigt er grundlag herfor – er der ikke krav om revision af handleplanen. Det vil sige, at der ikke er krav om revision af handleplanen, hvis der ikke i forbindelse med flytningen er sket ændringer hos barnet eller den unge i forhold til den oprindelige handleplan, der således stadig er dækkende.

Vurderingen af, hvorvidt den foreliggende handleplan bør revideres, afhænger således af de konkrete forhold i sagen.

Hvis der er behov for at revidere handleplanen, træffes afgørelsen herom så vidt muligt med samtykke fra forældremyndighedsindehaver og den unge, der er fyldt 15 år. Kommunen kan revidere handleplanen trods manglende samtykke, men forældremyndighedsindehaver og den unge bør så vidt muligt inddrages.

3.1.1 Ankestyrelsens vurdering

Ankestyrelsen har ved undersøgelsen vurderet, om den handleplan der foreligger i sagen, stadig er fyldestgørende, eller om den burde have været revideret i forbindelse med afgørelsen om at flytte barnet eller den unge.

Det er indgået i Ankestyrelsens vurdering, at behovet for at ændre anbringelsessted kan opstå så akut, at flytningen ikke bør afvente en eventuel revision af handleplanen. Kommunen skal dog efterfølgende udarbejde en sådan revision, når det er nødvendigt.

Ankestyrelsen har vurderet, at en sag ikke er i overensstemmelse med regler og praksis, hvis der ikke er udarbejdet en revision af handleplanen, i de tilfælde hvor det burde være sket.

I størstedelen af sagerne, 65 procent, er handleplanen revideret, eller der er udarbejdet en ny handleplan i forbindelse med flytning af barnet eller den unge. I 13 af sagerne er det vurderet, at der ikke er krav om revision af handleplanen. I seks sager er handleplanen ikke revideret, selvom den burde have været det, og i én sag foreligger der ingen handleplan, se. *tabel 3.1*.

Tabel 3.1 1 Om handleplanen er revideret i forbindelse med afgørelsen

	Antal	Procent
Ja - der foreligger en revideret handleplan i forbindelse med afgørelsen	35	61
Ja - der foreligger en ny handleplan i forbindelse med afgørelsen	2	4
Nej – revision har ikke været et ikke krav	13	23
Nej - men handleplanen burde være revideret	6	11
Nej - der foreligger ingen handleplan	1	2
I alt	57	100

Der er eksempler på sager, hvor det fremgår af journalen fra kommunen, at der er udarbejdet en revideret handleplan, men hvor den ikke er sendt til Ankestyrelsen. Kun hvis det klart fremgår af sagen, at der er udarbejdet en revision af handleplanen, har Ankestyrelsen lagt til grund, at den er udarbejdet. Hvis det alene i for eksempel et journalnotat er nævnt, at der er foretaget revision af handleplan, men at der i øvrigt ikke er klar indikation på, at den er udarbejdet, har Ankestyrelsen lagt til grund, at den ikke er udarbejdet.

I en del sager er der løbende udarbejdet revisioner af handleplanen.

Eksempel, hvor handleplan er revideret ved ændring af anbringelsessted

Sagen drejer sig om en 14-årig pige, der har været anbragt i en plejefamilie fra hun var seks måneder gammel og indtil hun som 13-årig bliver flyttet til en anden plejefamilie, idet plejemoderen dør og plejefaderen får et alkoholmisbrug. Efter at have været anbragt i denne plejefamilie i godt et år får pigen tiltagende vanskeligheder. Hun begynder at tage stoffer og ryge hash, og hun passer ikke sin skole. Endvidere får hun det svært følelsesmæssigt. Kommunen træffer afgørelse om, at pigen skal flyttes til et opholdssted, da hendes problemer er for omfattende til, at hun kan være i plejefamilie. Kommunen

har udarbejdet revision af handleplanen i forbindelse med ændring af pigens anbringelsessted.

Ankestyrelsen er enig i kommunens vurdering af, at der var behov for revision af handleplanen, idet der var sket ændringer i pigens vanskeligheder og støttebehov.

Eksempel, hvor handleplan ikke er revideret ved ændring af anbringelsessted

Sagen drejer sig om en dreng på 16 år, der er adfærds- og udviklingsforstyrret. Han har boet skiftevis hos sin far og mor og har også været anbragt i netværkspleje i nogle måneder, før han blev anbragt i plejefamilie. Allerede en måned efter anbringelsen oplyser plejefaderen til kommunen, at drengen har flere vanskeligheder, end de har fået beskrevet, blandt andet et misbrug af alkohol og hash. Plejefamilien efterlyser vejledning i, hvordan de kan hjælpe drengen, og der bliver iværksat aflastning og psykologsamtaler til ham. Endvidere bliver SSP-konsulent inddraget. Der tales om supervision med plejefamilien, men dette bliver ikke iværksat. Efter fire måneder meddeler plejefamilien kommunen, at de ikke længere kan magte at have drengen boende, også af hensyn til deres egen familie. Drengen bliver efterfølgende flyttet til et opholdssted. Der bliver ikke i den forbindelse udarbejdet revision af handleplanen.

Ankestyrelsen har på baggrund af drengens tiltagende vanskeligheder og ændrede støttebehov vurderet, at handleplanen burde være revideret i forbindelse med afgørelsen om at flytte ham.

3.2 Beskrivelse af formål og mål i handleplanen

Det fremgår af servicelovens § 140, stk. 3, at handleplanen skal indeholde en beskrivelse af formålet med indsatsen, og hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet samt indeholde konkrete mål i forhold til barnets eller den unges trivsel og udvikling. At formålet skal være velbeskrevet er væsentligt, idet formålet vil afspejle de vanskeligheder, som barnet eller den unge har, og som iværksættelse eller ændring af foranstaltningen forhåbentlig vil være med til at løse. Handleplanens målsætninger skal anføres så konkrete og specifikke som muligt.

Handleplanen skal tage udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse og skal, i forhold til de problemer, der er afdækket i undersøgelsen, indeholde konkrete mål i forhold til barnets eller den unges trivsel og udvikling i overensstemmelse med det overordnede formål med støtten. Der skal endvidere i handleplanen for unge, der er fyldt 16 år, opstilles mål for den unges overgang til voksenlivet. Formålet er at forberede den unge på senere at leve en så selvstændig voksentilværelse som muligt.

Da handleplanen alene skal berøre de punkter, hvor den børnefaglige undersøgelse har afdækket problemer, er der behov for jævnligt at genoverveje, hvilke punkter der er relevante at have fokus på i indsatsen over for et barn eller en ung.

3.2.1 Ankestyrelsens vurdering

Ankestyrelsen har vurderet, at en sag ikke er i overensstemmelse med regler og praksis, hvis den reviderede handleplan/handleplanen ikke eller kun i ringe grad angiver formålet med foranstaltningen, og hvis handleplanen samlet set ikke eller kun i ringe grad opstiller de mål, der er nødvendige for at nå formålet med indsatsen.

I 31 sager ud af 37, hvor handleplanen er revideret, er formålet med indsatsen angivet i høj eller i nogen grad. I 6 sager er formålet angivet i ringe grad eller slet ikke, *se tabel 3.2*.

Tabel 3.2 Om handleplanen angiver formålet med ændring af anbringelsessted

	Antal	Procent
I høj grad	24	65
I nogen grad	7	19
I ringe grad	3	8
Nej ¹⁾	3	8
I alt	37	100

1) Ankestyrelsen har ikke kunnet vurdere indholdet af den reviderede handleplan i tre sager, da den ikke er fremsendt til Ankestyrelsen. Der har dog af akterne været helt tydeligt, at den reviderede handleplan er udarbejdet.

Undersøgelsen viser stort set samme billede, hvad angår spørgsmålet, om der samlet set er opstillet mål for barnet eller den unge, som er nødvendige for at opnå formålet med indsatsen. Således er der i 32 sager ud af 37 i høj eller i nogen grad opstillet sådanne mål. I 6 sager er der opstillet mål i ringe grad eller slet ikke, *se tabel 3.3*.

Tabel 3.3 Om der i handleplanen samlet set er opstillet mål for indsatsen

	Antal	Procent
I høj grad	26	70
I nogen grad	6	16
I ringe grad	2	5
Nej	3	8
I alt	37	100

1) Ankestyrelsen har ikke kunnet vurdere indholdet af den reviderede handleplan i tre sager, da den ikke er fremsendt til Ankestyrelsen. Der har dog af akterne været helt tydeligt, at den reviderede handleplan er udarbejdet.

Ved bedømmelsen af, om der er opstillet mål for indsatsen, har Ankestyrelsen foretaget en helhedsvurdering af, hvorvidt handleplanen samlet set opstiller mål vedrørende de forhold, hvor barnet eller den unge har problemer. Det er indgået i vurderingen, om der i forbindelse med afgørelsen om ændring af anbringelsessted er taget stilling til, hvad det nye anbringelsessted skal bidrage med i forhold til løsning af barnets eller den unges problemer, som den tidligere plejefamilie eventuelt ikke har været i stand til.

Eksempel, hvor formålet med skiftet af anbringelsessted i høj grad er angivet

Sagen drejer sig om en pige på ti år, hvis mor, grundet fysisk funktionsnedsættelse og depression, ikke kan varetage omsorgen for hende. Pigen har under sin opvækst hos moderen været udsat for seksuelle overgreb fra sin fars side, og været på krisecenter med moderen. Pigen bliver som ca. syvårig, med moderens samtykke, anbragt i netværkspleje hos sin morbror og dennes samlever. Moderen ønsker imidlertid ikke længere, at pigen bor i netværksplejefamilien, og pigen bliver som tiårig flyttet til en anden plejefamilie. I forbindelse med afgørelsen om flytning udarbejder kommunen en revision af handleplanen. Det er i denne angivet, at formålet med ændringen af pigens anbringelsessted er, at pigen skal tilbydes en tryk og forudsigelig hverdag, og grundet konflikter mellem moderen og netværksplejefamilien vurderes det ikke længere at være muligt under pigens fortsatte ophold hos familien.

Ankestyrelsen har vurderet, at formålet med ændring af anbringelsesstedet er angivet i høj grad.

Eksempel, hvor formålet og mål med skiftet i ringe grad er angivet

Sagen drejer sig om en pige på ni år, der som seksårig blev anbragt i sin tidligere aflastningsfamilie efter at have været udsat for omsorgssvigt under sin opvækst hos forældrene. Samarbejdet mellem forældrene og plejefamilien er godt i starten, men efter halvandet år giver forældrene udtryk for, at samarbejdet med plejefamilien bliver dårligere og dårligere. Forældrene beder i den forbindelse om, at pigen bliver flyttet. Efter at pigen har været anbragt i knap to et halvt år, bliver der i en psykologisk undersøgelse af hende udtrykt bekymring for hendes følelsesmæssige og sociale udvikling. Psykologen anbefaler en miljøterapeutisk indsats og påpeger, at pigen ikke har udviklet sig i de to et halvt år, hun har været i plejefamilien. Kommunen træffer afgørelse om, at pigen skal flyttes til en anden plejefamilie, og reviderer i den forbindelse handleplanen. Beskrivelsen af pigen i handleplanen er den samme, som beskrivelsen af hende i forbindelse med iværksættelse af aflastning, med en tilføjelse om behov for anbringelse. Pigens efterfølgende udvikling og vanskeligheder er slet ikke beskrevet, ligesom forløbet i plejefamilien ikke er nævnt. Formålet med at flytte pigen til en anden plejefamilie er heller ikke anført. De beskrevne mål er meget generelle, og der er intet anført om den psykologiske undersøgelses anbefaling om miljøterapeutisk indsats i forhold til pigen.

Ankestyrelsen har vurderet, at formålet samt de opstillede mål for ændring af pigens anbringelsessted alene er angivet i ringe grad.

3.3 Høring og inddragelse af plejefamilie

3.3.1 Høring af plejefamilien

Under en anbringelse af et barn eller en ung er anbringelsesstedet det sted, der til daglig får indtryk af og viden om barnet eller den unge og dets situation og behov. Derfor er kommunen forpligtet til at høre anbringelsesstedet i forbindelse med afgørelse om ændring af anbringelsessted. Det fremgår af servicelovens § 69, stk. 5.

Høringspligten indebærer, at kommunen forud for afgørelsen skal høre anbringelsesstedet. Udtalelsen skal omhandle anbringelsesstedets viden om barnets eller den unges behov, herunder særligt oplysninger om barnets eller den unges udvikling og trivsel, relationer, forhold til familien osv. Anbringelsesstedet kan bidrage til at oplyse sagen og kvalificere de afgørelser, som kommunen træffer, men kommunen er ikke forpligtet til at følge anbringelsesstedets udtalelse. Udtalelsen skal indgå i grundlaget for og tillægges passende vægt i afgørelsen, afhængigt af sagens og oplysningernes karakter. En anmodning efter § 69, stk. 5, giver ikke anbringelsesstedet pligt til at udtale sig.

Der er ingen formkrav til selve høringen. Høringen kan således have karakter af en skriftlig udtalelse, et møde eller telefonisk udtalelse. Det følger af almindelige forvaltningsretlige principper, at kommunen har notatpligt.

I akutte tilfælde kan kommunen undlade at høre anbringelsesstedet, inden afgørelsen træffes. Anbringelsesstedet skal dog efterfølgende høres, og udtalelsen lægges på sagen.

3.3.2 Ankestyrelsens vurdering

Ankestyrelsen har vurderet, at en sag ikke er i overensstemmelse med regler og praksis, hvis plejefamilien ikke er blevet hørt inden kommunens afgørelse om flytning af barnet eller den unge.

I størstedelen af sagerne, 82 procent, er den tidligere plejefamilie blevet hørt, inden kommunen har truffet afgørelse om ændring af anbringelsessted. I 3 sager er plejefamilien ikke hørt, fordi ændringen var akut, og i 2 sager er plejefamilien efterfølgende hørt. I 5 sager er plejefamilien ikke hørt, hvor den burde have været det, se *tabel 3.4*.

Tabel 3.4 Om plejefamilien er blevet hørt inden afgørelsen

	Antal	Procent
Ja	47	82
Nej – men den burde have været hørt	5	9
Nej – fordi ændringen var akut	3	5
Nej – men er efterfølgende hørt	2	4
I alt	57	100

I flere af sagerne har der løbende under anbringelsen været kontakt mellem plejefamilie og sagsbehandler om barnets eller den unges trivsel og udvikling. I en del af sagerne har plejefamilien gennem længere tid beskrevet, at barnet eller den unge har (tiltagende) vanskeligheder, samt at familien har svært ved at magte opgaven med barnet eller den unge.

I de fleste af sagerne er plejeforældrene hørt ved et møde, men i en del af sagerne er høringen (også) foregået skriftligt. I flere sager er plejeforældrene løbende hørt flere gange og på forskellig måde, se tabel 3.5.

Tabel 3.5 Hvordan udtalelsen fra plejefamilien er indhentet

	Antal	Procent
Telefonisk	7	15
Ved møde	35	74
Skriftligt	14	30
Andet	6	13
I alt	47	100

Eksempel, hvor plejefamilien er hørt inden afgørelsen om ændring af anbringelsessted

Sagen drejer sig om en pige på 11 år, der har været udsat for omsorgssvigt i forbindelse med moderens massive alkoholmisbrug. Pigen bliver akut anbragt i sin tidligere aflastningsfamilie, da hun er ca. ti år. Tre måneder efter anbringelsen giver plejefamilien udtryk for, at pigens vanskeligheder er meget omfattende, og at hun har brug for psykologhjælp. Pigen starter i legeterapi ca. fem måneder senere, og psykologen vurderer, at

hun er omsorgssvigtet, tidlig frustreret, og at hun viser tegn på reaktiv tilknytningsforstyrrelse. Efter et års anbringelse opsiger plejefamilien plejeforholdet i samarbejde med kommunen, da familien ikke kan imødekomme pigens særlige behov, og pigens bliver flyttet til et opholdssted. Plejefamilien har løbende orienteret kommunen om pigens vanskeligheder, og familiens beskrivelser af pigens bliver inddraget i forbindelse med valg af nyt anbringelsessted.

Ankestyrelsen har vurderet, at plejefamilien er hørt, og at de i samarbejde med kommunen har opsagt plejeforholdet grundet pigens behandlingsbehov.

Eksempel, hvor plejefamilien ikke er hørt inden afgørelsen om ændring af anbringelsessted

Sagen drejer sig om en dreng, der har været udsat for omsorgssvigt under sin opvækst hos først moderen og senere faderen. Blandt andet havde moderen et alkoholmisbrug og slog ham. Ingen af forældrene magter at støtte op om drengens vanskeligheder, og som 16-årig bliver han anbragt i en plejefamilie. Drengen har til tider et voldsomt temperament, bliver mobbet i skolen og har en del fravær. Drengen giver kort tid efter anbringelsen udtryk for over for sagsbehandleren, at han ikke trives i familien og ikke længere ønsker at bo der. Efter at have boet i plejefamilien i ca. seks måneder bliver drengen flyttet til sin tidligere støttekontaktperson. Plejefamilien ses ikke at være hørt, inden der træffes afgørelse om flytning af drengen, og plejefamilien er i øvrigt ikke inddraget i processen i forbindelse med ændring af anbringelsessted.

Ankestyrelsen har vurderet, at plejefamilien ikke er hørt inden afgørelsen om ændring af anbringelsessted, men at de burde have været det.

I den overvejende del af sagerne, 68 procent, stemmer afgørelsen om ændring af barnets eller den unges anbringelsessted overens med plejefamiliens holdning. Det vil sige, at plejefamilien er enig i, at barnet eller den unge skal flyttes fra dem, og i nogle sager er plejefamilien endvidere enig i, hvor barnet eller den unge skal flyttes hen. I de fleste sager stemmer plejefamiliens holdning til ændring af anbringelsessted i høj eller i nogen grad overens med afgørelsen. Dette er kun i ringe grad tilfældet i 2 sager og slet ikke tilfældet i 9 ud af de 47 sager, *se tabel 3.6.*

Tabel 3.6 Om plejefamilien er enig i afgørelsen

	Antal	Procent
I høj grad	32	68
I nogen grad	4	9
I ringe grad	2	4
Nej	9	19
I alt	47	100

I en stor del af sagerne skyldes ændringen af barnets eller den unges anbringelsessted, at plejefamilien har opsagt kontrakten. I disse sager stemmer flytningen således overens med plejefamiliens ønske om ikke længere at have barnet eller den unge anbragt i pleje.

Eksempel, hvor plejefamilien ikke er enig i ændring af anbringelsessted

Sagen drejer sig om en dreng, der har været udsat for massivt omsorgssvigt, kaos, vold og misbrug. Han er psykisk traumatiseret, udadreagerende og har svære socioemotionelle og adfærdsmæssige problemer. Som 11-årig bliver han akut anbragt på institution, og efter ca. fem måneder bliver han akut og midlertidigt flyttet i plejefamilie, da han ikke længere kan og vil være på institutionen. Efter knap tre måneders anbringelse i plejefamilien træffer kommunen afgørelse om, at drengen skal flyttes til et opholdssted, da han ikke vil bo i familien, og da familien vurderes ikke at være i stand til at tilgodese hans massive behandlingsbehov.

Kommunen har talt med plejefamilien om, at drengen ikke trives hos dem. Plejefamilien er ikke enig og mener, at drengen trives hos dem og skal blive boende. Kommunen har før afgørelsen drøftet spørgsmålet om flytning af drengen med blandt andet drengens tidligere anbringelsessted.

3.3.3 Øvrig inddragelse af plejefamilien

I 33 sager, svarende til 58 procent, er plejefamilien i øvrigt i høj eller i nogen grad blevet inddraget i processen i forbindelse med ændring af anbringelsessted. I 17 sager er de kun inddraget i ringe grad eller slet ikke, se tabel 3.7.

Tabel 3.7 Om plejefamilien i øvrigt er blevet inddraget i processen

	Antal	Procent
I høj grad	17	30
I nogen grad	16	28
I ringe grad	2	4
Der har ikke været øvrig inddragelse af plejefamilien	15	26
Uoplyst	7	12
I alt	57	100

Inddragelsen af plejefamilien har i sagerne været i form af løbende kontakt mellem familien og kommunen vedrørende barnets eller den unges trivsel. I nogle af sagerne har den tidligere plejefamilie været inddraget i forbindelse med valg af nyt anbringelsessted, og i nogle sager har plejefamilien været med på besøg på det nye anbringelsessted.

I nogle af de sager, hvor plejefamilien ikke i øvrigt har været inddraget, har anbringelsen hos dem har været akut eller midlertidig, og det har således hele tiden har været planen, at barnet skulle flytte derfra.

3.4 Høring af andre inden afgørelsen om ændring af anbringelsessted

Der er ikke lovkrav om, at kommunen skal høre andre end anbringelsesstedet, barnet eller den unge og forældrene, inden der træffes afgørelse om ændring af et barns eller en ungs anbringelsessted. Det kan dog være relevant og hensigtsmæssigt for kommunen at indhente udtalelse om et barns trivsel og udvikling.

Undersøgelsen viser, at kommunerne i mindre omfang har hørt andre end plejefamilien, inden der træffes afgørelse om ændring af anbringelsessted. I 11 sager, svarende til 19 procent af sagerne, har kommunen indhentet oplysninger fra andre end plejefamilien inden afgørelsen, se *tabel 3.8*.

Tabel 3.8 Om andre er blevet hørt inden afgørelsen om ændring af anbringelsessted

	Antal	Procent
Ja	11	19
Nej	46	81
I alt	57	100

Som eksempler på andre der er hørt i sagerne kan nævnes psykolog, skole, psykiatrien, PPR, daginstitution, familiemedlemmer samt SSP-konsulent, familieplejekonsulent og SFO.

4 Børnesamtalen og inddragelse af barnet eller den unge og familien

4.1 Børnesamtalen

I undersøgelsen er det vurderet, om der er gennemført samtale med barnet eller den unge, inden der er truffet afgørelse om ændring af anbringelsessted og flytning af barnet eller den unge til et nyt anbringelsessted. Det er endvidere vurderet, om barnets eller den unges holdning til den påtænkte ændring af anbringelsessted er tilvejebragt ved samtalen, eller om barnets eller den unges holdning hertil er søgt tilvejebragt på anden vis. Det er også vurderet, om barnet eller den unge generelt er inddraget i sagsbehandlingen vedrørende afgørelsen.

4.1.1 Servicelovens regler om børnesamtale

Det fremgår af servicelovens § 48, stk. 1, at der skal afholdes en samtale med barnet eller den unge, inden der træffes afgørelse om ændring af anbringelsessted og flytning. Dette sker med henblik på at klarlægge barnets eller den unges holdning og ønsker til den påtænkte afgørelse. Samtalen giver endvidere sagsbehandleren i kommunen et førstehåndskendskab til barnet eller den unge.

Kommunen er således som udgangspunkt forpligtet til at tilbyde alle børn og unge en samtale – uanset deres alder – før der træffes en afgørelse. Samtalen kan dog efter en konkret vurdering undlades i de tilfælde, hvor barnets modenhed eller sagens karakter i afgørende grad taler imod samtals gennemførelse.

Hvis der ikke gennemføres en samtale med barnet eller den unge, skal dette fremgå af sagen med en konkret begrundelse for, hvorfor samtalen ikke er blevet afholdt. Samtidig skal kommunen forsøge at afdække barnets eller den unges holdning til den påtænkte foranstaltning på anden vis. Det fremgår af servicelovens § 48, stk. 2.

4.1.2 Dokumentation og information om afgørelsen

Efter at der er afholdt en børnesamtale, skal der udarbejdes et særskilt notat om samtalen. Dette følger af den almindelige notatpligt. Notatet skal blandt andet indeholde oplysninger om tidspunktet for og indholdet af samtalen. Det er således vigtigt, at der herved foreligger dokumentation for, at der er blevet afholdt en egentlig samtale med barnet eller den unge før afgørelsen.

Det er ikke tilstrækkeligt, at der henvises til, at der for eksempel løbende har været holdt samtaler med barnet eller den unge, eller at der blot henvises til, at der har været afholdt en samtale med barnet eller den unge, men hvor det ikke fremgår, hvad indholdet af samtalen er.

Efter at der er truffet afgørelse om flytning til nyt anbringelsessted, er det endvidere vigtigt, at barnet eller den unge bliver informeret for at sikre, at barnet eller den unge får mulighed for at forberede sig på, hvad der skal ske.

4.1.3 Ankestyrelsens vurdering af børnesamtaler

En afgørelse er ikke i overensstemmelse med regler og praksis, hvis der ikke er afholdt børnesamtale, hvis det ikke er vurderet, om samtalen kunne afholdes, og hvis barnets eller den unges holdning ikke er tilvejebragt på anden vis.

I de sager, hvor det klart fremgår, for eksempel af et journalnotat/aktoversigt, at der har været afholdt børnesamtale, men hvor der ikke findes et notat herom, og barnets eller den unges holdning ikke er tilvejebragt på anden vis, har Ankestyrelsen vurderet, at sagen ikke er i overensstemmelse med regler og praksis.

I de sager, hvor det ikke fremgår af sagens akter, at der har været talt med barnet eller den unge, har Ankestyrelsen ved sin vurdering lagt til grund, at der ikke har været afholdt en børnesamtale.

4.1.4 Hyppighed af børnesamtaler

I 35 ud af de 57 sager, svarende til 61 procent, er der afholdt en børnesamtale, inden der er truffet afgørelse om at ændre barnets eller den unges anbringelsessted. I 7 sager er børnesamtalen afholdt efter afgørelsen er truffet, og i 8 sager er det vurderet, at børnesamtalen kunne undlades, hvilket skyldes barnets alder (under 4-5 år). I 8 sager, svarende til 14 procent, ses det ikke, at der er talt med barnet eller den unge før afgørelsen om ændring af anbringelsesstedet eller flytning blev truffet, *se tabel 4.1*.

Tabel 4.1 Om der er gennemført børnesamtale inden der er truffet afgørelse om ændring af anbringelsessted

	Antal	Procent
Ja	35	61
Nej	8	14
Nej, men den er gennemført, efter der er truffet afgørelse.	7	12
Nej, ikke relevant	7	12
I alt	57	100

Eksempel, hvor børnesamtale ikke er afholdt

Sagen drejer sig om en 14-årig dreng, som blev anbragt i plejefamilie, da han var ca. fire år. Et år senere blev han flyttet til et opholdssted, hvor han bor i ca. seks år, indtil han flyttes i plejefamilie. Han er i diagnosticeret med ADHD og tilknytningsforstyrrelse. På

grund af plejeforældrenes skilsmisse, herunder at den ene af plejeforældrene ikke kan godkendes som plejefamilie alene og en forværring i drengens adfærd, træffes afgørelse om flytning af ham til et opholdssted. Det fremgår ikke af sagen, at der er afholdt børnesamtale, eller at drengens holdning til den påtænkte flytning er forsøgt tilvejebragt på anden vis. Det fremgår af sagsakterne, at drengen bliver orienteret om afgørelsen, og at der først afholdes en egentlig samtale med drengen ca. ti måneder efter flytningen til opholdsstedet.

Ankestyrelsen har vurderet, at kommunen burde have afholdt en børnesamtale med drengen, før der blev truffet afgørelse om ændring af opholdsstedet, også selvom afgørelsen havde lidt akut karakter, idet den ene plejeforælder ikke kunne godkendes som plejefamilie alene.

Eksempel, hvor den unge er inddraget og børnesamtale er afholdt

Sagen drejer sig om en dreng på 16 år, der er adfærds- og udviklingsforstyrret. Han har boet skiftevis hos sin far og mor og har også været anbragt i netværkspleje i nogle måneder, før han blev anbragt i plejefamilie. Allerede en måned efter anbringelsen oplyser plejefaderen til kommunen, at drengen har flere vanskeligheder, end de har fået beskrevet, blandt andet et misbrug af alkohol og hash. Plejefamilien efterlyser vejledning i, hvordan de kan hjælpe drengen, og der bliver iværksat aflastning og psykologsamtaler til ham. Endvidere bliver SSP-konsulent inddraget. Der tales om supervision med plejefamilien, men dette bliver ikke iværksat. Efter fire måneder meddeler plejefamilien kommunen, at de ikke længere kan magte at have drengen boende, også af hensyn til deres egen familie. Der bliver afholdt netværksmøde hvor drengen, hans mor, plejefamilien og PPR er til stede, og hvor det bliver drøftet, hvor drengen skal anbringes. Efter nogle dage bliver der afholdt egentlig børnesamtale med drengen, hvorefter der træffes afgørelse om, at han skal flyttes til opholdssted.

Ankestyrelsen har vurderet, at drengen bliver relevant og grundigt inddraget, herunder også ved netværksmøde, hvor baggrunden for plejefamiliens opsigelse drøftes, og ved en børnesamtale med drengen og sagsbehandler, som kender ham fra tidligere børnesamtaler.

4.1.5 Holdning til den påtænkte flytning

Det fremgår af servicelovens § 46, stk. 3, at barnets eller den unges holdning skal tillægges passende vægt, hvilket betyder, at barnets eller den unges opfattelse bør tillægges betydning i den samlede vurdering af, hvilken afgørelse, der skal træffes.

Selv om børn og unge skal inddrages, og deres synspunkter skal tillægges vægt, er det kommunens ansvar at træffe afgørelsen. Det er således vigtigt, at kommunen gør barnet eller den unge opmærksom på, at der ikke er tale om, at barnet eller den unge selv kan vælge, hvad der skal ske. Dermed kan det for det første undgås, at barnet eller den unge oplever selv at have ansvaret for beslutningen. For det andet sikrer dette, at barnet eller den unge ikke oplever unødigt skuffelse, hvis kommunen træffer en anden afgørelse end den, barnet eller den unge havde ønsket.

I 32 af de 35 afholdte børnesamtaler er barnets eller den unges holdning til den påtænkte beslutning om ændret anbringelsessted tilvejebragt ved samtalen. I 3 af de 35 afholdte børnesamtaler er holdningen til den påtænkte ændring af anbringelsessted ikke tilvejebragt ved samtalen. Dette skyldes i 2 af sagerne, at det ikke er tilstrækkeligt dokumenteret, at barnets eller den unges holdning er tilvejebragt, idet det fremgår af journalakterne fra kommunen, at der er afholdt børnesamtale, men at et særskilt notat herom ikke er vedlagt akterne, der er sendt til Ankestyrelsen. I en enkelt sag er der afholdt en børnesamtale med et barn på 3 år, men på grund af barnets alder, er barnets holdning ikke noteret, hvilket også er forventeligt henset til barnets unge alder, se *tabel 4.2*.

Tabel 4.2 Om barnets holdning er tilvejebragt ved samtalen

	Antal	Procent
Ja	32	91
Nej	3	9
I alt	35	100

Såfremt der ikke er gennemført en samtale med barnet eller den unge, skal dette fremgå af sagen med en konkret begrundelse for, hvorfor samtalen ikke har fundet sted. Samtidig skal kommunen forsøge at afdække barnets eller den unges holdning til den påtænkte foranstaltning på anden vis, hvilket for eksempel kan ske ved at tale med personer i barnets eller den unges netværk eller på baggrund af tidligere oplysninger i sagen.

I 5 af de 15 sager, hvor der ikke er afholdt en børnesamtale, er barnets eller den unges holdning søgt tilvejebragt på anden vis, for eksempel via forældre. I 10 af sagerne ses det ikke, at holdningen er forsøgt tilvejebragt på anden vis, se *tabel 4.3*.

Tabel 4.3 Om barnets holdning er tilvejebragt på anden vis

	Antal	Procent
Ja	5	33
Nej	10	67
I alt	15	100

I 11 af de 22 sager, hvor der ikke er gennemført en børnesamtale, inden der er truffet afgørelse om flytning, er der foretaget en vurdering af, hvorvidt der kunne afholdes en

børnesamtale. I de resterende 11 sager ses det ikke, at der er foretaget en sådan vurdering af sagsbehandler, se *tabel 4.4*.

Tabel 4.4 Om sagsbehandleren har vurderet, at samtale ikke kunne afholdes

	Antal	Procent
Ja	11	50
Nej	11	50
I alt	22	100

Eksempel, hvor sagsbehandler har foretaget en vurdering af, om der kunne afholdes en børnesamtale

Sagen drejer sig om en pige på ti år, som blev anbragt akut i plejefamilie, idet hendes mor havde truet med at tage sit eget liv. Pigen er beskrevet med massive følelsesmæssige problemer og vanskeligheder i form af adfærdsforstyrrelse på baggrund af en lang række svigt i hendes opvækst. Plejefamilien siger fra overfor opgaven, idet de ikke kan varetage hendes særlige behov. Kommunen vurderer, at der ikke skal afholdes en børnesamtale, idet barnet ikke skal bringes i en situation, hvor der er usikkerhed om, hvor hun skal bo, da hun har betydelige vanskeligheder og heller ikke trives i skolen.

Ankestyrelsen er enig i, at der i den konkrete sag ikke skulle gennemføres en børnesamtale med pigen inden beslutningen om flytning, men at kommunen i stedet har valgt at inddrage moderen, plejefamilien og den nye plejefamilie i sagsbehandlingen. Ankestyrelsen er enig med kommunen i, at en børnesamtale ville have kunnet give unødigt usikkerhed hos pigen.

4.2 Inddragelse af barnet eller den unge og forældrene

Inddragelse af barnet eller den unge og forældrene er vigtig for at opnå formålet med en foranstaltning. Inddragelsen skal blandt andet sikre, at de involverede parter oplever at blive taget alvorligt, at de støtter op om indsatsen, og at man i videst muligt omfang undgår, at barnet eller den unge bliver midtpunkt i konflikter mellem myndighederne og familien. Det er således et spørgsmål om at styrke retssikkerheden for barnet eller den unge og familien.

Forældrenes og barnets eller den unges accept af anbringelsesstedet har stor betydning for, at indsatsen kan blive til barnets eller den unges bedste. Derfor bør der lægges vægt på at inddrage både forældrene og barnet eller den unge i valget af anbringelsessted og ved flytning af barnet eller den unge. Det vil for eksempel oftest være konstruktivt, at forældrene og barnet eller den unge besøger anbringelsesstedet, før der træffes afgørelse.

I servicelovens § 46, stk. 3, er det anført, at barnets eller den unges vanskeligheder, så vidt det er muligt, skal løses i samarbejde med familien og med dennes medvirken, og efter servicelovens § 47 skal kommunen overveje, hvordan der kan ske systematisk inddragelse af familie og netværk.

4.2.1 Inddragelse af barnet eller den unge

Undersøgelsen viser, at barnet eller den unge i 31 ud af 57 sager, svarende til 54 procent, er i høj grad eller i nogen grad inddraget i sagsbehandlingen vedrørende afgørelsen om ændring af anbringelsessted. I 23 af sagerne, svarende til 40 procent, er barnet eller den unge ikke inddraget, og i 3 sager er inddragelsen sket i ringe grad, se *tabel 4.5*.

Vurderingen af i hvilket omfang barnet eller den unge er inddraget i sagsforløbet, udover børnesamtalen, er ikke indgået som et selvstændigt kriterium for en sags korrekthed, da der ikke er et entydigt krav om, hvordan og i hvilket omfang der bør ske inddragelse i sagerne.

Tabel 4.5 I hvilket omfang barnet/den unge udover børnesamtalen er inddraget

	Antal	Procent
I høj grad	19	33
I nogen grad	12	21
I ringe grad	3	5
Ikke inddraget	23	40
I alt	57	100

I undersøgelsen ses eksempler på inddragelse af barnet eller den unge i sagsforløbet i form af besøg i plejefamilien eller på opholdsstedet, forinden afgørelsen træffes, samt flere opfølgende samtaler med barnet eller den unge forinden flytningen med henblik på at forberede barnet eller den unge på flytningen til nyt anbringelsessted.

I de 3 sager, hvor barnet eller den unge kun er inddraget i ringe grad, er der i en sag talt flere gange med barnet, dog ikke om den påtænkte ændring af anbringelsessted. I en anden sag er der næsten kun fremsendt journaloplysninger fra tidspunktet for flytningen til ny plejefamilie, og heraf fremgår det ikke, om barnet har været inddraget i perioden omkring flytningen. I den sidste af sagerne er der tale om et ikke intellektuelt alderssvarende udviklet barn, som grundet sine særlige vanskeligheder ikke har været inddraget i sagsforløbet.

I flere af de sager, hvor barnet eller den unge ikke har været inddraget, skyldes det barnets alder - under 4-5 år. I en del sager sker ændringen af anbringelsesstedet, som en

mere eller mindre akut flytning, hvor barnet eller den unge ikke inddrages eller blot orienteres om ændringen af anbringelsessted, kort tid før flytningen skal finde sted. I en enkelt sag er det vurderet, at det vil påvirke barnets trivsel i negativ retning, såfremt barnet inddrages i den påtænkte ændring af anbringelsessted.

4.2.2 Inddragelse af forældremyndighedsindehaver

I 37 af sagerne er forældremyndighedsindehaver inddraget i sagsbehandlingen vedrørende ændret anbringelsessted. I 5 sager er forældremyndighedsindehaver inddraget i ringe grad, mens de slet ikke er inddraget i 15 sager, *se tabel 4.6*.

Tabel 4.6 I hvilket omfang forældremyndighedsindehaver inddraget i sagsbehandlingen

	Antal	Procent
I høj grad	17	30
I nogen grad	20	35
I ringe grad	5	9
Ikke inddraget	15	26
I alt	57	100

Inddragelsen kan for eksempel være sket ved, at forældrene har besøgt det nye anbringelsessted før flytningen af barnet eller den unge. I nogle sager har forældrene ønsket, at barnet eller den unge blev flyttet fra plejefamilien, og i nogle sager har forældrene været inddraget i valg af nyt anbringelsessted.

I flere af de sager, hvor der i nogen grad, i ringe grad eller slet ikke er sket inddragelse af forældrene, har der været tale om akutte flytninger af barnet eller den unge. De akutte flytninger har i en del sager været begrundet i, at plejefamilien har opsagt kontrakten eller er blevet opsagt.

5 Den børnesagkyndige vurdering

I undersøgelsen har Ankestyrelsen foretaget en børnesagkyndig vurdering af 20 af de 57 sager, som er indgået i undersøgelsen. Ankestyrelsen har på baggrund af de 57 sager vurderet, hvilke af disse der er særligt egnede til en børnesagkyndig vurdering med henblik på læring for kommunerne.

Sagerne er dermed ikke udvalgt tilfældigt, da forudsætningen for en børnesagkyndig vurdering har været, at sagen fremstod tydelig og velbeskrevet. Desuden er der valgt sager, hvor det er fundet relevant med en supplerende børnesagkyndig vurdering af særskilte emner, for eksempel om flytningen er til barnets eller den unges bedste og kvaliteten af børnesamtalen.

Den børnesagkyndige vurdering er i undersøgelsen foretaget af børnesagkyndige konsulenter, der vejleder Ankestyrelsen i den almindelige klagesagsbehandling af børnesager samt i vurderingen af de sager, som Ankestyrelsen tager op af egen drift (underretningssager). Vurderingerne er foretaget alene på baggrund af det skriftlige materiale, der er fremsendt af kommunerne i de udvalgte sager.

De børnesagkyndige har i denne undersøgelse vurderet følgende forhold i forbindelse med afgørelsen om at flytte barnet eller den unge fra plejefamilien:

- Om sagen er tilstrækkelig belyst
- Om kommunen har indhentet børnesagkyndige udtalelser, og i hvilken grad disse i bekræftende fald er tillagt vægt
- Om kommunen har tillagt en eventuel udtalelse fra plejefamilien tilstrækkelig vægt
- Om plejefamilien har været inddraget tilstrækkeligt i sagsforløbet
- Om barnets eller den unges tilknytning til den tidligere plejefamilie er indgået i vurderingen
- Om flytningen i tilstrækkelig grad tilgodeser barnets eller den unges tarv
- Kvaliteten af børnesamtalen
- Om barnet eller den unge har været relevant og tilstrækkelig inddraget i sagsforløbet
- Om forældrene har været inddraget tilstrækkeligt i sagsforløbet

5.1 Oplysningsgrundlaget

De børnesagkyndige har i de sager, der er valgt ud til dem, vurderet, om sagerne har været tilstrækkelig belyst ud fra en børnesagkyndig synsvinkel, eller om kommunen med fordel kunne have indhentet/tilvejebragt mere viden, før afgørelsen om flytning blev truffet.

De fleste af de gennemgåede sager er overordnet set tilstrækkelig belyst, til at kunne vurderes ud fra en børnesagkyndig vinkel. Der har således overvejende været tilstrækkelige oplysninger til, at de børnesagkyndige har kunnet vurdere barnets eller den unges

behov for støtte. Når en sag er vurderet at være tilstrækkelig belyst, har begrundelsen for eksempel været, at sagen gennemgående er veldokumenteret, at der foreligger relevante undersøgelser, herunder børnepsykiatrisk eller psykologisk udredning eller vurdering, at plejefamilien er hørt, og at der er foretaget faglig vurdering af fordele og ulemper ved at flytte barnet eller den unge.

I de tilfælde, hvor det er vurderet, at sagen ikke har været tilstrækkelig belyst, har begrundelsen været, at der mangler oplysninger om afgørelsen, eller at sagen og afgørelsen er svagt belyst og svagt begrundet.

5.1.1 Børnesagkyndige udtalelser

De børnesagkyndige har i nogle af sagerne vurderet, at der mangler udredning eller undersøgelse af barnet eller den unge. Det er påpeget, at det er vigtigt, for at kunne iværksætte relevant støtte, at barnets eller den unges forhold er grundigt udredt, således at undersøgelsesresultaterne kan underbygge valget af foranstaltning. Der skal foretages undersøgelser i det omfang, det er relevant og nødvendigt.

I nogle af sagerne har de børnesagkyndige vurderet, at der burde have været indhentet udredning eller undersøgelse af barnet eller den unge fra psykolog eller psykiater, før kommunen beslutter, at barnet eller den unge skal flytte samt træffer afgørelse om, hvor barnet eller den unge skal flyttes hen.

Resultatet af en mangelfuld udredning eller undersøgelse af barnets eller den unges situation kan være, at den foranstaltning der iværksættes, ikke er tilstrækkelig målrettet i forhold til barnets eller den unges egentlige vanskeligheder og behov.

I det omfang der har foreligget børnesagkyndige udtalelser i sagerne, har de børnesagkyndige vurderet, at disse i flere sager har været tillagt vægt i forbindelse med kommunens afgørelse om flytning af barnet eller den unge, mens det i nogle få af sagerne ikke har været tilfældet.

Eksempel, hvor kommunen burde have indhentet børnesagkyndig udtalelse

Sagen drejer sig om en dreng på 17 år, der har været anbragt, siden han var ca. 12 år. Han boede først i en plejefamilie, men flyttede på en institution efter ca. to år, da familien ikke længere kunne have ham boende. Efter at have boet på institution i knap to år bliver han flyttet i plejefamilie. Knap to år efter opsiger plejefamilien plejeforholdet med øjeblikkelig varsel, da der er mange konflikter med drengen, der blandt andet er truende. Plejefamilien anbefaler en nærmere udredning af ham. Drengen flyttes til et opholdssted. Drengen er dårligt begavet, har massive indlæringsvanskeligheder og er udadreagerende.

Den børnesagkyndige har vurderet, at kommunen burde have fået drengen udredt, også i lyset af, at han har tidligere sammenbrud i anbringelsen bag sig. Der mangler en faglig udredning, som mere præcist beskriver drengens vanskeligheder og støttebehov. Endvi-

dere ses der ikke at være vurderet fagligt på, hvorfor der – igen – sker sammenbrud i plejeanbringelse.

5.2 Er plejefamiliens udtalelse tillagt vægt

De børnesagkyndige er bedt om at vurdere, om kommunen har tillagt en eventuel udtalelse fra plejefamilien tilstrækkelig vægt.

I de sager, hvor der er indhentet en udtalelse fra den tidligere plejefamilie, hvilket er i langt de fleste af de sager, der er valgt ud til de børnesagkyndige, har de børnesagkyndige vurderet, at denne i de fleste tilfælde er tillagt relevant vægt i forbindelse med kommunens afgørelse om at flytte barnet eller den unge. I en del af sagerne har høringsbestået i, at plejefamilien har sagt fra overfor at varetage opgaven med at have barnet eller den unge boende. Dette med begrundelse i barnets eller den unges vanskeligheder, og familiens problemer med at tage sig af barnet eller den unge. I nogle sager har der været tale om relevant inddragelse af plejefamilien, selvom familien ikke er enig i kommunens beslutning om at flytte barnet eller den unge.

I flere af sagerne er det fremhævet, at der løbende har været en dialog mellem plejefamilien og kommunen om barnets eller den unges trivsel og udvikling.

I de få sager, hvor det er vurderet, at plejefamiliens udtalelse ikke er tillagt tilstrækkelig vægt, har begrundelsen været, at plejefamilien slet ikke er hørt, eller at kommunen har handlet for sent på, at familien har peget på omfattende vanskeligheder hos barnet eller den unge.

Eksempel, hvor plejefamiliens udtalelse ikke er tillagt tilstrækkelig vægt

Sagen drejer sig om en pige på syv år, der som toårig blev anbragt uden for hjemmet på institution. Pigen har i sine første leveår været udsat for massivt omsorgssvigt under sin opvækst hos moderen, der er misbruger. I en psykologisk undersøgelse er det konkluderet, at pigen har store følelsesmæssige vanskeligheder, og at det vil være vanskeligt for en almindelig plejefamilie at håndtere hende, medmindre den ene af plejeforældrene har professionelt kendskab til tidligt frustrerede børn. Efterfølgende anbringes pigen i en plejefamilie. Da pigen har opholdt sig i plejefamilien i godt et år, opsiger familien kontrakten, da de ikke længere magter at have hende boende. Plejefamilien har overfor kommunen beskrevet pigens omfattende vanskeligheder, og har givet udtryk for, at det er deres opfattelse, at pigen bør tilbydes støtte og hjælp fra faguddannede personer. Kommunen flytter pigen i netværkspleje hos sin mormor og dennes samlever.

Den børnesagkyndige har vurderet, at kommunen – ud fra det sparsomt oplyste - ikke har tillagt det vægt, at plejefamilien peger på omfattende vanskeligheder hos pigen samt behov for faguddannet personale i stedet for anbringelse i netværket. Endvidere har den børnesagkyndige vurderet, at der burde være indhentet børnesagkyndige udtalelser i sagen.

Eksempel, hvor plejefamiliens udtalelse ikke er tillagt tilstrækkelig vægt

Sagen drejer sig om en 11-årig pige, der har været udsat for omsorgssvigt og har sociale, personlighedsmæssige og følelsesmæssige vanskeligheder. Hun blev anbragt i sin tidligere aflastningsfamilie, da hun var ti år. Det var planen, at hun skulle psykologisk undersøges, når hun var faldet til i familien, men det skete ikke. Efter godt et års anbringelse udtrykker plejefamilien flere gange bekymring for pigen, idet hun har fået det tiltagende dårligt og ikke trives. Godt et halvt år senere oplyser familieplejekonsulenten, der løbende har kontakt med familien, at der er risiko for, at plejeforholdet bryder sammen, hvis pigen ikke får den nødvendige støtte, da plejefamilien er ved at give op. Kort tid herefter flyttes pigen akut til et opholdssted med henblik på psykologisk og pædagogisk undersøgelse efter en episode i plejefamilien, hvor hun har en bekymrende og truende adfærd.

Den børnesagkyndige har vurderet, at der som planlagt burde være foretaget en professionel udredning af pigen, mens hun boede i plejefamilien, og at plejefamiliens udtalelser ikke er tilstrækkeligt inddraget, eller først handlet på for sent. Desuden tager kommunen ikke hensyn til at bevare tilknytningen mellem pigen og plejefamilien efter flytningen.

5.3 Plejefamiliens inddragelse i sagsforløbet

De børnesagkyndige har vurderet, at den tidligere plejefamilie er blevet inddraget i sagsforløbet i tilstrækkeligt omfang i de fleste af de udvalgte sager. I nogle sager er dette dog ikke tilfældet.

I de sager, hvor plejefamilien har været inddraget i tilstrækkeligt omfang, har begrundelsen for eksempel været, at der løbende har været drøftelser og møder mellem dem og kommunen.

I de tilfælde, hvor inddragelsen af den tidligere plejefamilie ikke har været tilstrækkelig, har der for eksempel været tale om, at familien er utilstrækkelig forberedt på opgaven *inden* barnet eller den unge kommer til familien, og herunder ikke har fået tilstrækkelig beskrivelse af barnets eller den unges vanskeligheder. I andre sager er plejefamilien generelt ikke inddraget tilstrækkeligt.

5.4 Er barnets eller den unges tilknytning til plejefamilien tillagt vægt

Barnets eller den unges tilknytning til den tidligere plejefamilie er efter de børnesagkyndiges vurdering indgået i vurderingen af spørgsmålet om flytning af barnet eller den unge i de fleste af sagerne. I flere tilfælde er der bevaret en kontakt mellem plejefamilien og barnet eller den unge efter flytningen.

I nogle tilfælde er det ikke vurderet eller undersøgt, om barnet eller den unge har opnået en tilknytning til plejefamilien. I andre sager er barnets eller den unges tilknytning til plejefamilien beskrevet som spinkel eller begrænset.

5.5 Tilgodeser flytningen barnets eller den unges tarv

De børnesagkyndige er bedt om at vurdere, om flytningen i tilstrækkelig grad tilgodeser barnets eller den unges tarv. I de fleste af de udvalgte sager har de børnesagkyndige vurderet, at dette er tilfældet. I nogle af sagerne har begrundelsen herfor været, at barnet eller den unge, grundet deres vanskeligheder, har behov for mere professionelle rammer. I andre sager er der beskrevet bekymrende forhold i plejefamilien, der nødvendiggør en flytning.

Eksempel, hvor ændring af anbringelsessted tilgodeser barnets tarv

Sagen drejer sig om en 14-årig pige, der har været anbragt i en plejefamilie, fra hun var seks måneder gammel og indtil hun som 13-årig blev flyttet til en anden plejefamilie, idet plejemoderen var død og plejefaderen fik et alkoholmisbrug. Efter at have været anbragt i denne plejefamilie i godt et år får pigen tiltagende vanskeligheder. Hun begynder at tage stoffer og ryge hash, og hun passer ikke sin skole. Endvidere får hun det svært følelsesmæssigt. Kommunen træffer afgørelse om, at pigen skal flyttes til et opholdssted, da hendes problematikker er for omfattende til, at hun kan være i plejefamilie.

Den børnesagkyndige har vurderet, at kommunens afgørelse om, at pigen skal flyttes til et opholdssted, er i overensstemmelse med pigens tarv. Kommunen har foretaget en valid socialfaglig helhedsvurdering, og har desuden åbnet op for mulighed for kontakt mellem pigen og plejefamilien, hvis pigen ønsker det.

Eksempel, hvor afgørelsen om ændret anbringelsessted ikke tilgodeser barnets tarv i tilstrækkelig grad

Sagen drejer sig om en pige på syv år, der som toårig blev anbragt uden for hjemmet på institution. Pigen har i sine første leveår været udsat for massivt omsorgssvigt under sin opvækst hos moderen, der er misbruger. I en psykologisk undersøgelse er det konkluderet, at pigen har store følelsesmæssige vanskeligheder, og at det vil være vanskeligt for en almindelig plejefamilie at håndtere hende, medmindre den ene af plejeforældrene har professionelt kendskab til tidligt frustrerede børn. Efterfølgende anbringes pigen i en plejefamilie. Da pigen har opholdt sig i plejefamilien i godt et år, opsiger familien kontrakten, da de ikke længere magter at have hende boende. Plejefamilien har overfor kommunen beskrevet pigens omfattende vanskeligheder, og har givet udtryk for, at det er deres opfattelse, at pigen bør tilbydes støtte og hjælp fra faguddannede personer. Kommunen flytter pigen i netværkspleje hos sin mormor og dennes samlever.

Den børnesagkyndige har – ud fra det sparsomme materiale – vurderet, at pigens behov for behandlingsrammer ikke er tilgodeset med flytning til netværket.

Eksempel, hvor afgørelsen om ændring af anbringelsessted ikke tilgodeser den unges tarv i tilstrækkelig grad

Sagen drejer sig om en dreng på 15 år, der har været anbragt uden for hjemmet siden han var 13 år, først i to forskellige plejefamilier, og senere i en professionel plejefamilie. Drengen har af børnepsykiatrien fået diagnosen reaktiv tilknytningsforstyrrelse. Han har

også sociale og følelsesmæssige vanskeligheder og er impulsiv. Efter at have været anbragt i den professionelle plejefamilie i godt et halvt år giver drengen flere gange udtryk for, at han ikke trives i familien, og at han gerne vil flytte et andet sted hen, der er tættere på hans familie og venner. Da dette ikke imødekommes forlader han flere gange plejefamilien og tager på ophold hos sin mor. På baggrund heraf samt drengens vedvarende afvisning af at bo i plejefamilien, beslutter kommunen, med drengens samtykke, at han skal anbringes i netværkspleje hos sin moster.

Den børnesagkyndige har vurderet, at en netværksanbringelse på sin vis er utilstrækkelig i forhold til drengens behov, men at drengens alder og modstand gør anden anbringelse end den valgte vanskelig, og kommunen frygter med nogen ret sammenbrud ved ny ikke-familiær anbringelse. Den børnesagkyndige har påpeget, at den tidligere plejefamilie ikke er hørt.

5.6 Børnesamtaler og inddragelse af barnet eller den unge

5.6.1 Børnesamtaler

De børnesagkyndige har vurderet, om de afholdte børnesamtaler ud fra en børnesagkyndig vurdering har været tilfredsstillende/brugbar i forhold til den påtænkte afgørelse om ændret anbringelsessted.

I størstedelen af sagerne er der afholdt en børnesamtale, herunder er det i størstedelen af sagerne vurderet, at samtalen med barnet eller den unge har været tilfredsstillende/brugbar ud fra en børnesagkyndig vinkel.

Børnesamtalen har været tilfredsstillende/brugbar i de tilfælde, hvor:

- Barnets eller den unges holdning fremgår klart
- Barnet eller den unge ved samtalen er orienteret om, hvad kommunen påtænker at træffe afgørelse om og begrundelsen herfor
- Der ved samtalen er taget højde for barnets eller den unges alder, modenhed og sagens karakter
- Samtalen med barnet eller den unge foregår på det rette tidspunkt i forløbet i forhold til den påtænkte afgørelse

Børnesamtalen har ikke har været tilfredsstillende i de tilfælde, hvor:

- Barnet eller den unge ikke ved samtalen er orienteret om, hvad kommunen påtænker at træffe afgørelse om og begrundelsen herfor
- Barnets eller den unges holdning ikke fremgår
- Samtalen med barnet eller den unge har karakter af en orientering, idet der allerede er truffet afgørelse om ændring af anbringelsessted

De børnesagkyndige har i deres bemærkninger til vurderingerne af børnesamtalerne anført, at en stor del af børnesamtalerne er gode og grundige samtaler. I en sag fremhæ-

ves det, at barnet er mentalt retarderet, men at der ved samtalen tages behørigt hensyn hertil. I en anden sag er den børnesagkyndige enig i, at barnet ikke skal bringes i en situation, hvor der er usikkerhed om, hvor barnet skal bo, hvorfor børnesamtalen har mere karakter af orientering. Forinden er forældremyndighedsindehaver, plejefamilien, ny plejefamilie og sagsbehandler i tæt dialog. Barnet ses at være fulgt løbende igennem børnesamtaler, hvorfor hendes holdning til den påtænkte flytning er belyst.

I størstedelen af de sager, hvor de børnesagkyndige har vurderet, at børnesamtalen ikke var tilfredsstillende/brugbar i forhold til afgørelsen, fremgår det, at børnesamtalen mere har været en orientering af barnet eller den unge om en allerede truffen afgørelse. På trods af at der er tale om en flytning, der har akut karakter, vurderes det fortsat, at der godt kunne have været talt med barnet, forinden beslutningen om flytning blev truffet. I en enkelt sag anfører den børnesagkyndige, at børnesamtalen mere har karakter af præsentation af det nye anbringelsessted end en egentlig børnesamtale, som involverer den unges perspektiv på sagen.

Eksempel, hvor børnesamtalen ikke er tilfredsstillende/brugbar

Sagen drejer sig om et barn på 11 år, der bliver akut anbragt i døgnpleje i sin aflastningsfamilie. Efter ca. et år opsiger plejefamilien plejeaftalen i samarbejde med kommunen, idet barnets problemer, som følge af det omsorgssvigt hun har været udsat for, er større end hidtil antaget, og plejefamilien ikke kan varetage barnets særlige behov. På et visitationsmøde bliver det besluttet, at barnet skal flyttes til et opholdssted til pædagogisk og psykologisk udredning. Hverken barnet eller hendes mor bliver inddraget i beslutningen om flytning til nyt anbringelsessted, og der afholdes ikke børnesamtale med barnet, før et par dage før hun flytter.

Den børnesagkyndige vurdering er, at børnesamtalen ikke er tilfredsstillende, idet barnet orienteres om beslutningen om ændret anbringelsessted fra plejefamilie til et opholdssted, og således ikke får mulighed for at tilkendegive sin holdning til flytningen og ændring af anbringelsesstedet. Dette på trods af, at der blev afholdt to børnesamtaler med pigen omkring tidspunktet, hvor plejefamilien i samarbejde med kommunen opsiger plejefamiliekontrakten.

Eksempel på god børnesamtale og inddragelse af den unge

Sagen drejer sig om en dreng på 16 år, der er adfærds- og udviklingsforstyrret, og som anbringes i plejefamilie. Efter fire måneder meddeler plejefamilien kommunen, at de ikke længere kan magte at have drengen boende, også af hensyn til deres egen familie. Drengen flyttes til et opholdssted.

Den børnesagkyndige vurdering er, at der er tale om en vanskelig sag med flere brud i forløbet men med god og grundig børnesamtale. Den børnesagkyndige vurderer endvidere, at den unge, udover børnesamtalen, er relevant og relativt grundigt inddraget, herunder også ved netværksmøde. Drengen ses også tidligere relevant inddraget.

5.6.2 Inddragelse af barnet eller den unge

De børnesagkyndige har vurderet, om barnet eller den unge generelt har været inddraget i sagsforløbet op til afgørelsen om ændret anbringelsessted. Inddragelse skal her forstås som inddragelse udover børnesamtalen.

I størstedelen af sagerne er det vurderet, at barnet eller den unge har været inddraget i nogen eller i høj grad. I en stor del af disse sager er det vurderet, at inddragelsen har været relevant.

Inddragelsen er for eksempel sket ved løbende dialog med sagsbehandler, deltagelse i netværksmøder, løbende børnesamtaler og deltagelse i skolemøder. Det vurderes herunder også, at den løbende dialog er tilpasset barnets eller den unges vanskeligheder. I de sager, hvor det er vurderet, at barnet eller den unge ikke har været tilstrækkelig eller relevant inddraget, skyldes det, at barnet eller den unge er blevet orienteret om trufne afgørelser, men således ikke inddraget aktivt i sagsbehandlingen. En anden årsag er for eksempel, at kommunen ikke har involveret barnet eller den unge i forløbet fra en udredning/undersøgelse foreligger og frem til beslutningen om ændret anbringelsessted på baggrund af konklusionen på undersøgelsen. I en enkelt sag ses det, at barnet ikke er inddraget af sagsbehandler, men derimod lidt af andre, især familieplejekonsulenten.

Eksempel på inddragelse af barnet eller den unge

Sagen drejer sig om en pige på 14 år, der blev anbragt uden for hjemmet i en plejefamilie, da hun var ca. seks måneder gammel. Hun betragter plejeforældrene som sine forældre, men må flyttes derfra, da plejemoderen dør og plejefaderen ikke kan tage vare på hende alene. Pigen flyttes til en ny plejefamilie, og efter at have boet i denne familie i godt et år, flyttes hun til et opholdssted. Pigens mor er misbruger og ude af stand til at tage sig af hende. Som lille var pigen i trivsel og udviklede sig, som hun skulle, men efter at have opholdt sig i den anden plejefamilie i en periode får hun tiltagende vanskeligheder, og begynder at tage stoffer og ryge hash, ligesom hun ikke passer sin skole.

Den børnesagkyndige vurdering er, at kommunen har løbende dialog med pigen om hendes problematiske forhold og udvikling i negativ retning, og der tages tillige højde for at bevare tilknytningen til såvel plejefamilien som tidligere plejefar ved afgørelsen om flytning.

5.7 Inddragelse af forældrene

De børnesagkyndige har vurderet, om forældremyndighedsindehaver/ne har været inddraget tilstrækkeligt i sagsbehandlingen i forbindelse med ændring af anbringelsessted eller flytning ud fra et børnesagkyndigt perspektiv.

I størstedelen af sagerne har forældremyndighedsindehaver været inddraget i tilstrækkeligt omfang i sagsforløbet, herunder ved løbende dialog og relevant inddragelse på bag-

grund af sagens karakter. I forbindelse med akutte beslutninger om flytning ses endvidere, at flytningen forinden har været drøftet med forældremyndighedsindehaver.

I en enkelt sag har forældremyndighedsindehaver ikke været inddraget, hvilket medfører, at moderen trækker sit samtykke til anbringelsen, og sagen ender med at blive forelagt børn og unge-udvalget med henblik på fortsat anbringelse uden for hjemmet uden samtykke. I en anden sag vurderer de børnesagkyndige, at forældrene ikke er inddraget i tilstrækkeligt omfang, men at der mere er tale om en orientering af forældrene.

Eksempel på tilstrækkelig inddragelse af forældrene

Sagen vedrører en dreng på 11 år, som har haft en opvækst præget af massivt omsorgssvigt, kaos, vold, mange flytninger, uro og misbrug. Han har svære socioemotionelle og adfærdsmæssige problemer, psykisk traumatiseret og udadreagerende. Han er svært behandlingskrævende. Han blev akut anbragt på institution sammen med sine søskende, og efter få dage blev de midlertidigt anbragt på en anden institution. Efter to måneder blev drengen anbragt på en døgninstitution sammen med sine søskende. Efter ca. tre måneder blev drengen akut og midlertidigt anbragt i plejefamilie, idet man vurderede, at han ikke længere kunne og ville være på døgninstitutionen. Efter ca. 13 måneder traf kommunen afgørelse om flytning til et opholdssted, idet plejefamilien ikke kunne tilgode hans omfattende behandlingsbehov, og idet drengen ikke ønskede at bo i plejefamilien.

De børnesagkyndige har vurderet, at der er accept og dialog med moderen, herunder besøger moderen opholdsstedet sammen med sagsbehandler, forinden afgørelsen om ændret anbringelsessted blev truffet.

6 Samarbejde med og støtte til plejefamilien og barnet eller den unge

6.1 Samarbejdet mellem kommunen og plejefamilien

Ved undersøgelsen er det søgt at belyse samarbejdet mellem kommunerne og plejefamilier, herunder at afdække om samarbejdet generelt er præget af konflikter.

I forbindelse med vurderingen af dette samarbejde skal der tages forbehold for, at Ankestyrelsen ikke har været i besiddelse af plejefamiliens personalesag, men alene har haft barnets eller den unges sociale sag. Vurderingerne bygger således alene på de oplysninger og udsagn, der fremgår af barnets eller den unges sag.

I langt størstedelen af sagerne har Ankestyrelsen på baggrund af de foreliggende oplysninger vurderet, at samarbejdet mellem plejefamilien og kommunen ikke har været konfliktfyldt. I 6 sager har der været konflikter i mindre omfang. Kun i 2 sager har sagsbehandlingsforløbet i nogen grad været præget af et konfliktfyldt samarbejde mellem plejefamilien og kommunen, se *tabel 6.1*.

Undersøgelsen viser således, at samarbejdet generelt fungerer tilfredsstillende.

Tabel 6.1 Om sagsbehandlingsforløbet været præget af et konfliktfyldt samarbejde mellem plejefamilie og kommunen

	Antal	Procent
I høj grad	0	0
I nogen grad	2	4
I ringe grad	6	11
Slet ikke	49	86
I alt	57	100

Eksempel, hvor sagsbehandlingsforløbet i nogen grad har været præget af konfliktfyldt samarbejde mellem plejefamilie og kommunen

Sagen drejer sig om en dreng på otte år, der har været anbragt siden han var to år, først på institution i godt et år og siden i plejefamilie. Drengen er følelsesmæssigt skadet. På baggrund af underretning om bekymrende forhold i plejefamilien, træffer kommunen afgørelse om, at drengen akut skal flyttes fra plejefamilien, da familien ikke er i stand til at varetage hans behov. Før afgørelsen bliver plejefamilien hørt i forhold til underretning-

gen. Familien er ikke enig i beskrivelsen i underretningen, og efterfølgende ønsker familien ikke kontakt med kommunen.

Ankestyrelsen har vurderet, at samarbejdet mellem kommunen og plejefamilien i nogen grad er præget af konflikter.

I nogle af de sager, hvor det er vurderet, at samarbejdet har været præget af konflikter i mindre grad, har der været tale om, at plejefamilien gennem længere tid har givet udtryk overfor kommunen, at barnet eller den unge har det (tiltagende) dårligt, uden at plejefamilien oplever, at der er sket noget i den anledning, eller hvor kommunen først efter en længere periode har reageret på familiens bekymring.

6.2 Støtte til barnet eller den unge

I forbindelse med stillingtagen til spørgsmålet om, hvorvidt der er iværksat støtte til barnet eller den unge eller plejefamilien for at undgå flytning fra plejefamilien, skal der også her tages forbehold for, at Ankestyrelsen ikke har været i besiddelse af plejefamiliens personalesag, men alene har haft barnets eller den unges sag.

Kommunerne kan således have iværksat støtte til barnet eller den unge i større omfang end det er beskrevet i barnets eller den unges sag. Det er i en del af sagerne beskrevet, at der løbende under anbringelsen er ydet supervision.

I 12 sager har kommunen iværksat støtte til barnet eller den unge eller plejefamilien for at undgå ændring af anbringelsessted. I 45 sager, svarende til 79 procent af sagerne, har kommunen ikke iværksat en sådan støtte, se *tabel 6.2*.

Tabel 6.2 Om kommunen har iværksat støtte til barnet/den unge eller plejefamilien for at undgå ændring af anbringelsessted

	Antal	Procent
Ja	12	21
Nej	45	79
I alt	57	100

I flere af de sager, hvor kommunen har iværksat støtte for at undgå en flytning af barnet eller den unge, har der været tale om (yderligere) supervision til plejefamilien. Af andre former for støtte kan nævnes legeterapi, SSP-konsulent og psykologsamtaler og aflastning.

I nogle sager fremgår det ikke, om der har været iværksat støtte for at undgå en flytning, og i andre sager har grunden til manglende iværksættelse af støtte formentlig væ-

ret, at anbringelsen i plejefamilien var akut, og det således hele tiden har været planen, at barnet eller den unge kun skulle være der kortvarigt.

Eksempel, hvor kommunen har iværksat støtte til barnet eller den unge

Sagen drejer sig om en pige på syv år, der har været anbragt uden for hjemmet, siden hun var tre år, først på institution, og ca. to år senere i plejefamilie. Pigen har følelsesmæssige og sociale vanskeligheder og en seksualiserende adfærd. Da pigen har boet ca. to år i plejefamilien bliver plejeforældrene skilt, og kommunen beslutter, at pigen skal blive hos plejemoderen, mens det bliver undersøgt, hvad der skal ske for hende på længere sigt. Kommunen iværksætter pædagogisk støtte samt støtte fra familieplejekonsulent i hjemmet. Senere beslutter kommunen, at pigen skal flyttes til en anden plejefamilie, da det på baggrund af en psykologisk undersøgelse af plejemoderen bliver vurderet, at hun ikke er i stand til at varetage omsorgen for pigen.

6.3 Støtte til plejefamilien

Plejefamilien har i 10 af sagerne efterspurgt støtte for at undgå flytning af barnet eller den unge, mens dette ikke er tilfældet i de resterende 47 sager, se tabel 6.3.

Tabel 6.3 Om plejefamilien har efterspurgt støtte til barnet/den unge eller sig selv for at undgå ændring af anbringelsessted

	Antal	Procent
Ja	10	18
Nej	47	82
I alt	57	100

Eksempel, hvor plejefamilien har efterspurgt støtte, for at undgå flytning

Sagen drejer sig om en dreng på fire år, der har været anbragt i plejefamilie, siden han var ca. to et halvt år gammel. Drengen er tidligt skadet, og har en udadreagerende adfærd. Efter knap et års anbringelse tilkendegiver plejefamilien overfor kommunen, at de har brug for hjælp og supervision i forhold til plejeopgaven, idet de er usikre på, om det de gør for drengen, er godt nok. Plejefamilien kommer på venteliste til supervision. Efter yderligere ca. tre en halv måned opsiger plejefamilien kontrakten, da de ikke længere magter opgaven.

6.4 Kontakt mellem plejefamilie og barnet eller den unge efter flytningen

Uanset hvad der er baggrunden for, at barnet eller den unge ikke længere skal bo i plejefamilien, er det centralt, at barnet eller den unge forberedes godt på flytningen. For barnet eller den unge vil en flytning normalt opfattes som et nyt brud, og det vil kunne ska-

de barnets eller den unges mulighed for at skabe gode relationer siden hen, hvis flytningen ikke forberedes ordentligt.

I forhold til det nye anbringelsessted gælder det ligesom ved førstegangsanbringelser, at det ofte vil være hensigtsmæssigt, at barnet eller den unge får mulighed for at besøge anbringelsesstedet inden flytningen. Det er vigtigt, at barnet eller den unge får lejlighed til at forberede sig på situationen og tage ordentligt afsked med børn og voksne på det hidtidige anbringelsessted.

Er der tale om et barn eller en ung, der har været anbragt gennem længere tid, er det relevant, at kommunen overvejer, om det vil være nyttigt, at barnet eller den unge opretholder kontakten til den tidligere plejefamilie. Barnet eller den unge kan således have fået en så stærk tilknytning til plejefamilien, at det kan være relevant, at kommunen træffer afgørelser om samvær og kontakt mellem barnet eller den unge og plejefamilien. I andre tilfælde vil fortsat kontakt ikke være i barnets eller den unges tarv.

Ved undersøgelsen er det ønsket at afdække, om børn og unge efter flytning fra en plejefamilie har kontakt med plejefamilien, herunder om kommunen beslutter, at der ikke skal være en sådan kontakt. Selvom både plejefamilien og barnet eller den unge ønsker kontakt.

I de fremsendte sager er der ingen eksempler på, at kommunen har truffet afgørelse om, at der ikke skal være kontakt mellem barnet eller den unge efter flytningen i tilfælde, hvor barnet eller den unge samt plejefamilien ønsker af bevare kontakten.

I 31 sager er der således ikke tale om en situation, hvor kommunen har besluttet, at barnet eller den unge ikke skal have kontakt med plejefamilien, og hvor både barnet eller den unge og plejefamilien ønsker fortsat kontakt. I de resterende 26 sager fremgår det ikke, om en sådan afgørelse er truffet, *se tabel 6.4*.

Tabel 6.4 Antal sager, hvor kommunen har besluttet, at barnet/den unge ikke skal have kontakt til plejefamilien, men hvor plejefamilien og barnet/den unge fortsat ønsker kontakt

	Antal	Procent
Ja – der ønskes kontakt	0	0
Nej – der ønskes ikke kontakt	31	54
Fremgår ikke	26	46
I alt	57	100

I en del af sagerne fremgår det, at der efter flytningen fortsat er kontakt mellem barnet eller den unge og den tidligere plejefamilie. I nogle sager har barnet eller den unge ikke

ønsket denne kontakt, og i nogle sager har den tidligere plejefamilie ikke ønsket kontakten.

Det ses således ikke at være en problemstilling, i de sager der er indgået i undersøgelsen, at barnet eller den unge afskæres kontakt med den tidligere plejefamilie efter flytningen.

Indsæt næste kapitel her

Ankestyrelsens undersøgelse om
plejefamilier og kommuner

september 2014

BILAG

Titel Praksisundersøgelse om anbragte børn og unge der flytter fra en plejefamilie til et nyt anbringelsessted_Bilag

Udgiver Ankestyrelsen, september 2014

ISBN nr **Fejl! Ingen tekst med den anførte typografi i dokumentet.**

Layout Identitet & Design AS

Kontakt Ankestyrelsen
Amaliegade 25, 1256 København K
Telefon 33 41 12 00

Hjemmeside www.ast.dk

E-mail ast@ast.dk

Bilag 1 Metode

1.1 Kriterier for udvælgelse af sager

20 kommuner er blevet bedt om at indsende sager til praksisundersøgelsen. De 20 kommuner er udvalgt ud fra anbringelsesstatistikken og omfatter de kommuner, som havde indberettet flest afgørelser om ændring af anbringelsessted. De 20 kommuner er: Fredericia, Frederikshavn, Faaborg-Midtfyn, Guldborgsund, Herning, Holbæk, Holstebro, Horsens, Ikast-Brande, Kolding, København, Lolland, Mariagerfjord, Næstved, Odense, Skanderborg, Svendborg, Vejle, Aalborg og Aarhus.

Hver kommune er blevet bedt om at indsende 5 sager, hvor der er truffet afgørelse om at ændre anbringelsessted for et barn eller en ung anbragt i plejefamilie til en anden plejefamilie, en døgninstitution eller et opholdssted. Der er ikke blevet indhentet sager, hvor der er været truffet afgørelse om hjemgivelse.

Kommunerne er bedt om at udvælge sagerne efter følgende kriterier:

- Afgørelsen skal vedrøre ændring af anbringelsessted for børn og unge anbragt i plejefamilie til en anden plejefamilie, en døgninstitution eller et opholdssted.
- Afgørelsen om ændring af anbringelsessted skal være truffet i perioden 1. januar 2011 – 1. november 2013.
- For at sikre et tilfældigt udsnit af sager, skal de udvælgges, så den første sag vedrører den nyeste afgørelse, der er truffet før den 1. november 2013, den anden sag skal vedrøre den næstnyeste afgørelse osv.
- Den aktuelle afgørelse må ikke være anket til og/eller behandlet i Ankestyrelsen eller i det tidligere sociale nævn. Det gælder også afgørelser, som Ankestyrelsen har behandlet efter servicelovens § 65.
- Sagerne må ikke alene omhandle udviklingshæmmede børn og unge med fysisk funktionsnedsættelse.

Ankestyrelsen har samlet modtaget 91 sager, hvoraf de 34 er udgået. Der er således blevet målt på 57 sager i undersøgelsen. De primære årsager til, at sagerne er udgået, er:

- Sagen har tidligere været behandlet i det tidligere sociale nævn eller i Ankestyrelsen
- Afgørelsen omhandler flytning til eget værelse, kostskole eller efterskole
- Afgørelsen omhandler søskende, som har været anbragt i og flyttet fra samme plejefamilie. Kun den ene søskendes sag er vurderet.

I mange af de fremsendte sager har årsagen til flytningen af barnet eller den unge været plejefamiliens ophør, herunder opsigelse af plejekontrakten i forhold til barnet eller den unge. Baggrunden for flytningen af barnet eller den unge har således ikke været kommunens afgørelse om ændring af anbringelsesstedet, men derimod plejefamiliens op-

hør/opsigelse, og kommunens fornyede afgørelse om valg af anbringelsessted til barnet eller den unge i den anledning.

Da der ved undersøgelsen er fokus på plejefamilier og samarbejdet mellem plejefamilier og kommuner, er disse sager også indgået i Ankestyrelsens vurdering.

1.2 Fokus for vurdering af sagerne

Ved vurdering af sagerne har Ankestyrelsen lagt til grund, at samtlige sagsakter er modtaget. Der er ikke indhentet yderligere sagsakter, og sagerne er således bedømt på det fremsendte skriftlige grundlag.

Vurderingskriterier

Ankestyrelsen har vurderet, at en afgørelse om ændring af anbringelsessted samlet set ikke er behandlet i overensstemmelse med regler og praksis, hvis mindst ét af nedenstående kriterier er opfyldt:

- Hvis handleplanen burde være revideret, og dette ikke er sket
- Hvis der ikke er en handleplan i sagen
- Hvis den reviderede handleplan/handleplanen ikke opfylder lovens indholdsmæssige krav
- Hvis plejefamilien ikke er blevet hørt inden afgørelsen, men burde have været det
- Hvis der ikke er afholdt børnesamtale, hvis det ikke er vurderet, om samtalen kunne afholdes, og hvis barnets eller den unges holdning ikke er tilvejebragt på anden vis
- Hvis det klart fremgår af sagen, at der er gennemført børnesamtale, men der ikke findes et notat med gengivelse af samtalen, og barnets eller den unges holdning ikke er tilvejebragt på anden vis
- Hvis sagen er utilstrækkelig oplyst

1.3 Undersøgelsens hjemmel

Praksisundersøgelser, som kommunen har deltaget i, skal forelægges kommunalbestyrelsen på et møde, se retssikkerhedslovens § 79 a.

Undersøgelsen sker som led i Ankestyrelsens forpligtelse efter retssikkerhedsloven til på landsplan at koordinere, at sager, som kan indbringes for Ankestyrelsen, behandles i overensstemmelse med lovgivningen.

Bilag 2 Beskrivelse af børn og unge, der flytter fra plejefamilie

Dette bilag gennemgår, hvordan de vurderede sager fordeler sig på barnet eller den unges alder og køn, hvor barnet flytter fra og til samt årsager til, at der er truffet beslutning om at ændre anbringelsessted.

2.1 Grundoplysninger om barnet/den unge

2.1.1 Alder- og kønsfordeling

34 ud af 57 børn eller unge, svarende til 60 procent, er over 11 år på tidspunktet for beslutningen om ændring af anbringelsessted, herunder er 10 af børnene over 15 år og således omfattet af reglen om, at afgørelsen om ændret anbringelsessted kræver samtykke fra den unge.

Tabel 2.1 Alder ved ændring af anbringelsessted

Alder	Antal børn	Procent
1 - 5 år	11	19
6 - 10 år	12	21
11 - 14 år	24	42
15 - 16 år	10	18
I alt	57	100

De 57 sager fordeler sig på 36 drenge og 21 piger.

Tabel 2.2 Køn

	Antal	Procent
Dreng	36	63
Pige	21	37
I alt	57	100

2.1.2 Årsager til anbringelsen

I 5 af sagerne er det vurderet, at barnet eller den unge ingen vanskeligheder havde på tidspunktet for afgørelsen om ændring af anbringelsessted. I 60 procent af sagerne ses, at barnet eller den unge har følelsesmæssige vanskeligheder. I over halvdelen af sagerne er det endvidere vurderet, at barnet eller den unge er beskrevet med vanskeligheder, som ikke umiddelbart dækkes af de nævnte svarmuligheder.

Tabel 2.3 Hvilke aktuelle vanskeligheder har barnet/den unge?

	Antal	Procent
Udadreagerende adfærds- og/eller tilpasningsproblemer	21	37
Indadreagerende adfærd- og/eller tilpasningsproblemer	2	4
Skoleproblemer	14	25
Problemer i fritid og/eller venskaber, netværk mm.	8	14
Misbrugsproblemer	2	4
Kriminel adfærd	1	2
Konflikter i hjemmet	5	9
Udviklingsforstyrrelser, for eksempel autisme, ADHD	8	14
Sundhedsforhold, helbred i øvrigt	4	7
Ingen vanskeligheder hos barnet/den unge	5	9
Andre vanskeligheder hos barnet/den unge	32	56
Følelsesmæssige vanskeligheder	34	60
Fremgår ikke af sagen/uoplyst	0	0
I alt	57	100

I 32 af sagerne har forældremyndighedsindehavers vanskeligheder resulteret i omsorgs-
svigt af barnet, hvilket svarer til 56 procent I 37 procent af sagerne har forældrene haft
vanskeligheder med misbrugsproblemer og i 27 procent har forældrene haft psykiske
lidelser.

Tabel 2.4 Vanskeligheder hos forældremyndighedsindehaver?

Antal Procent

Omsorgssvigt	32	56
Alvorlig sygdom eller dødsfald i hjemmet	3	5
Voldsom disharmoni i hjemmet	4	7
Vold eller trusler om vold eller andre overgreb mod barnet/den unge	4	7
Nedsat fysisk funktionsevne hos forældrene	2	4
Udviklingshæmning hos forældrene	3	5
Psykiske lidelser hos forældrene	14	25
Misbrugsproblemer hos forældrene	21	37
Fysisk dårlige sundhedsforhold i hjemmet	1	2
Andre vanskeligheder hos forældrene eller i hjemmet	20	35
Ingen vanskeligheder hos forældrene eller i hjemmet	1	2
fremgår ikke af sagen / uoplyst	8	14
I alt	57	100

2.1.3 Antal tidligere anbringelsessteder

For 54 procent af de anbragte børn eller unge var det fraflyttede anbringelsessted også deres første anbringelsessted. 46 procent af børnene har tidligere oplevet en eller flere ændringer i anbringelsessted.

Tabel 2.5 Antallet af tidligere anbringelsessteder

	Antal	Procent
0	31	54
1 – 3	25	44
Flere end 3	1	2
I alt	57	100

2.2 Oplysninger om kommunens afgørelse

I 53 sager er afgørelsen om ændring af anbringelse truffet med samtykke og i 3 sager er den truffet uden samtykke. Baggrunden for, at der i størstedelen af sagerne er tale om frivillige anbringelser, er, at kommunerne er bedt om at udvælge sager til praksisundersøgelsen, som ikke har været påklaget til de tidligere sociale nævn eller Ankestyrelsen og afgørelser, som Ankestyrelsen har vurderet eller behandlet efter servicelovens § 65, idet disse sager ofte omhandler afgørelser om tvangsmæssige anbringelser.

Tabel 2.6 Samtykkestatus

	Antal	Procent
Med samtykke	53	93
Uden samtykke	3	5
Uoplyst	1	2
I alt	57	100

2.3 Hvor flytter barnet fra og til

I 50 sager flytter barnet eller den unge fra en plejefamilie. Heraf er 9 af plejefamilierne såkaldte "akutplejefamilier", hvilket betyder, at det er planen, at barnet eller den unge på sigt skal flyttes til en permanent plejefamilie eller et opholdssted, men at kommunen grundet sagens akutte karakter for eksempel ved en akut førstegangsanbringelse, akut lukning af et opholdssted eller akut ophør af plejetilladelse i løbet af meget kort tid skal finde et midlertidigt anbringelsessted.

Tabel 2.7 Hvor flytter barnet/den unge fra?

	Antal	Procent
Plejefamilie, § 66, nr.1	41	72
Plejefamilie, §66, nr.1 (akut)	9	16
Kommunal plejefamilie, § 66, nr.2	2	4
Kommunal plejefamilie, § 66, nr.2 (akut)	0	0
Netværksplejefamilie, § 66, nr.3	4	7
Netværksplejefamilie, § 66, nr.3 (akut)	1	2
I alt	57	100

I 28 ud af de 57 sager flytter barnet eller den unge til en anden plejefamilie, heraf 1 i en kommunal plejefamilie og 5 i netværksplejefamilie. I de øvrige 29 sager flytter barnet eller den unge til et opholdssted eller en døgninstitution. I ca. halvdelen af sagerne er det således vurderet, ud fra en konkret vurdering af barnets eller den unges behov for særlig støtte, at barnet eller den unge skal flyttes til en specialiseret døgninstitution eller et opholdssted.

Table 2.8 Hvor flytter barnet/den unge til?

	Antal	Procent
Plejefamilie, § 66, nr.1	22	39
Kommunal plejefamilie, § 66, nr.2	1	2
Netværksplejefamilie, § 66, nr.3	5	9
Opholdssted, § 66, nr.5	21	37
Døgninstitution, § 66, nr.6	8	14
I alt	57	100

I størstedelen af sagerne er ændringen af opholdsstedet sket inden for de første tre år af anbringelsesforløbet. Dette er gældende for 74 procent af sagerne.

Table 2.9 Hvor længe har barnet/den unge været anbragt i den seneste plejefamilie, før der træffes afgørelse om ændring af anbringelsessted

Antal år	Antal børn	Procent
< 1 år	12	21
1 år	18	32
2 - 3 år	12	21
4 - 6 år	7	13
7 - 13 år	7	13
I alt	56	100

2.4 Årsager til ændring af anbringelsessted

Undersøgelsen viser, at der er forskellige årsager til kommunens beslutning om ændring af anbringelsessted.

I flere af sagerne var der tale om flere årsager til flytningen – det vil sige de forhold hos barnet eller den unge, hos plejefamilien, hos kommunen eller hos forældrene, som var årsag til afgørelsen. I 35 procent af sagerne er det ændringer i barnets eller den unges forhold i negativ retning, som er årsagen til flytningen og i flere af disse sager ses det, at plejefamilien selv vælger at opsige kontrakten, idet de ikke længere magter opgaven, for eksempel fordi barnet eller den unge er mere behandlingskrævende end først antaget, på baggrund af konkrete voldsomme episoder, eller at barnet er blevet ældre og har fået andre behov, som plejefamilien ikke længere kan opfylde.

Det ses således også, at plejefamilien i 40 procent af sagerne har opsagt kontrakten, hvilket blandt andet skyldes ændringer i plejefamiliens private forhold såsom skilsmisse, alvorlig sygdom og dødsfald. I en meget stor del af sagerne oplyser plejefamilien dog, at de ikke længere magter opgaven. Hertil skal lægges, at der også i 25 procent af sagerne er tale om andre årsager til afgørelse om ændret anbringelsessted, herunder for eksempel akutte anbringelser og dermed midlertidige anbringelsessteder samt manglende personlige ressourcer hos plejefamilien. I 2 sager er plejefaderen politianmeldt for vold overfor plejebarnet.

Tabel 2.10 Hvilken begrundelse angives for ændring af anbringelsessted?

	Antal	Procent
Ændringer i barnets/den unges forhold i positiv retning	0	0
Ændringer i barnets/den unges forhold i negativ retning	20	35
Uoverensstemmelse mellem kommune og plejefamilie	3	5
Uoverensstemmelse mellem plejefamilie og forældre	4	7
Ændringer i plejefamiliens private forhold, som medfører ophør af anbringelsen i plejefamilien	7	12
Barnet/den unge forlader plejefamilien eller ønsker ikke længere at være der	11	19
Plejefamilien opsiger kontrakten	23	40
Andre årsager	25	44
I alt	57	100

Indsæt næste bilag her